Nd. **254. Frumvarp til laga** [109. mál]

um Listasafn Íslands.

(Lagt fyrir Alþingi á 78. löggjafarþingi, 1959.)

1. gr.

Safnið er eign íslenzka ríkisins. Menntamálaráðuneytið fer með yfirstjórn þess. Menningarsjóður greiðir listasafninu a. m. k. 500 þús. krónur árlega af tekjum sínum til listaverkakaupa.

2. gr.

Aðalhlutverk listasafnsins skal vera:

a. að afla svo fullkomins safns íslenzkrar myndlistar sem unnt er, varðveita það og sýna,
b. að afla viðurkenndra erlendra listaverka, og skal verja í því skyni allt að tíu af hundraði af því fé, sem safninu er fengið til listaverkakaupa,
c. að annast fræðslustarfsemi um myndlist, innlenda og erlenda, með fyrirlestrum, kvikmyndasýningum, leiðsögn um safnið, útgáfu mynda og rita, eða með öðrum þeim hætti, er henta þykir og fé er veitt til,
d. að láta gera kvikmyndir um verk hinna fremstu íslenzku myndlistarmanna, ævi þeirra og starfsh† hattu, eftir því sem fjárráð og aðrar aðstæður leyfa,
e. að afla heimilda um íslenzka myndlist að fornu og nýju og kaupa til safnsins nauðsynlegan bókakost,
f. að efna til farandsýninga um landið,
g. að veita erlendum söfnum og öðrum opinberum aðilum upplýsingar um íslenzka myndlist, eftir því sem óskað er og við verður komið.

3. gr.

Sýningarsalir safnsins skulu opnir almenningi án endurgjalds á auglýstum tíma.

4. gr.

Menntamálaráðherra skipar forstöðumann safnsins, safnvörð og annað nauðsynlegt starfslið, þegar fé er veitt í því skyni í fjárlögum. Skulu launin vera hin sömu og hliðstæðra starfsmanna við önnur ríkissöfn.

5. gr.

Mynda skal safnráð fimm manna, þannig:

Íslenzkir myndlistarmenn, þeir sem eru eða verið hafa félagar í einhverju félagi myndlistarmanna, skulu kjósa úr sínum hópi þrjá menn í safnráð til fjögurra ára í senn og jafnmarga varamenn, tvo listmálara, og er æskilegt að þeir séu fulltrúar mismunandi liststefna, og einn myndhöggvara.

Verði kennsla í listsögu hafin í Háskóla Íslands, skal kennarinn í þeirri grein eiga sæti í safnráði, en heimspekideild velur varamann hans. Þangað til nefnir deildin mann og varamann í ráðið til fjögurra ára í senn, svo og ef kennarinn í listsögu á þegar sæti í safnráði.

Forstöðumaður listasafnsins skal eiga sæti í safnráði samkvæmt stöðu sinni og er jafnframt formaður ráðsins. Forstöðumaður getur falið safnverði að gegna störfum í safnráði í forföllum sínum.

Forstöðumaður safnsins skal gera skrá um þá, er kosningarrétt hafa til safnráðs samkvæmt framansögðu. Skal skráin liggja frammi í listasafninu hæfilegan tíma fyrir kjördag til þess að mönnum gefist kostur á að kanna, hvort þeir eru á kjörskrá, og koma fram leiðréttingum.

Rísi ágreiningur um, hverjir skuli vera á kjörskrá, fellir Menntamálaráð Íslands um það fullnaðarúrskurð.

Forstöðumaður listasafnsins boðar síðan alla þá, sem á kjörskrá eru, til fundar með auglýsingu í ríkisútvarpi og dagblöðum. Hann setur fund og gengst fyrir kjöri fundarstjóra, en víkur síðan af fundi. Fundarstjóri stýrir kosningu safnráðsmanna, og skal hún fara fram skriflega.

6. gr.

Meiri hluti atkvæða ræður úrslitum í safnráði, sbr. þó 9. gr. Þó þarf einróma samþykki fjögurra ráðsmanna til ákvörðunar, ef safnstjóri er henni andvígur. Ef ágreiningur rís milli safnstjóra og annarra safnráðsmanna, skal bóka ágreiningsefni og rökstudda greinargerð hvors aðila í gerðabók ráðsins.

Menntamálaráðuneytið ákveður þóknun safnráðs.

7. gr.

Forstöðumaður skal leita ákvörðunar safnráðs um eftirgreind atriði:

a. kaup á listaverkum til safnsins,
b. hvort veita skuli viðtöku gjöfum, er kunna að bjóðast,
c. sérsýningar, er safnið kann að gangast fyrir,
d. önnur mál, er forstöðumaður æskir að safnráð fjalli um, eða mál, er minnst tveir safnráðsmenn æskja, að þar séu rædd og safnið varða.

8. gr.

Við val listaverka til safnsins ber að fara eftir listrænu gildi þeirra og hafa í huga, hvað safnið á eftir sama höfund.

9. gr.

Heimilt er að selja myndir úr eigu safnsins í því skyni að kaupa annað verk eftir sama listamann, er æskilegra þykir fyrir safnið. Sala er þó því aðeins heimil, að safnráðsmenn og höfundur séu um það sammála.

10. gr.

Þótt safnið veiti listaverki viðtöku sem gjöf, má það eigi takast á hendur skuldbindingar um aðra meðferð þess en annarra listaverka safnsins. Þó má safnið aldrei selja eða á annan hátt láta af hendi listaverk, er það hefur þegið að gjöf.

Gjöf skal fylgja gjafabréf.

11. gr.

Óheimilt er að lána listaverk safnsins, nema á listsýningar, og þá því aðeins, að forstöðumaður telji sérstaka ástæðu til.

12. gr.

Safnráð tekur ákvörðun um það hverju sinni, hvort heimila skuli afnot af sýningarsölum safnsins fyrir aðrar sýningar en þær, er íslenzka ríkið stendur að.

13. gr.

Reisa skal sérstakt hús fyrir listasafnið, þegar nægilegt fé er veitt til þess í fjárlögum eða á annan hátt.

14. gr.

Safnið fær þann rétt, sem á hverjum tíma fylgir listaverki samkvæmt íslenzkum höfundalögum við venjulegt, óskilorðsbundið afsal þess, þó með þeirri takmörkun um sölu eða aðra afhendingu, sem leiðir af ákvæðum 9. og 10. gr. Safnið hefur rétt til opinberra sýninga á listaverkunum á vegum safnsins og öðrum listsýningum, sbr. 11. gr. Enn fremur skal safnið hafa rétt til eftirmyndunar eða annarrar eftirgerðar af listaverkunum til afnota fyrir það sjálft og til sölu innan veggja þess, en til eftirgerðar í öðru skyni þarf samþykki höfundar eða annars handhafa höfundaréttar, enda á hann þá rétt til þóknunar.

15. gr.

Menntamálaráðuneytið getur með reglugerð sett nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og falla samtímis úr gildi öll ákvæði, er brjóta í bága við þau.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Hinn 11. janúar 1957 fól menntamálaráðherra, Gylfi Þ. Gíslason, Birgi Thorlacius, ráðuneytisstjóra, Birni Th. Björnssyni, listfræðingi, Gunnlaugi Scheving, listmálara, dr. Gunnlaugi Þórðarsyni, stjórnarráðsfulltrúa, og frú Selmu Jónsdóttur, umsjónarmanni listasafnsins, að semja frumvarp til laga um listasafn. Nefndin gerði frv., sem síðan var borið undir Bandalag íslenzkra listamanna, Félag íslenzkra myndlistarmanna, félagið „Óháðir listamenn“, Nýja myndlistarfélagið, þjóðminjavörð og Menntamálaráð Íslands og eru umsagnirnar birtar sem fylgiskjöl.

Ráðuneytið hefur, að höfðu samráði við nefndina, tekið til greina ábendingar Félags ísl. myndlistarmanna, sem fjallaði um frumvarpið fyrir hönd Bandalags ísl. listamanna, og sumar athugasemdir þjóðminjavarðar. Þá telur nefndin það ekki skipta miklu máli, hvort sú tilhögun um skipan safnráðs verði höfð, sem félagið „Óháðir listamenn“ aðhyllist, eða sú, sem ofan á varð í nefndinni, er frv. var samið. Hefur ráðuneytið ekki breytt því atriði.

Frá Nýja myndlistarfélaginu hafa engar athugasemdir borizt.

Menntamálaráð Íslands er andvígt frumvarpinu og telur það að taka stjórn safnsins undan Menntamálaráði brjóta í bág við það, sem til hafi verið ætlazt með lögum um Menningarsjóð og Menntamálaráð. Þarna gætir misskilnings, því að í þeim lögum segir í 7. gr. að meðal verkefna Menntamálaráðs sé „að hafa yfirumsjón með Listasafni ríkisins, þar til lög verði sett um safnið.“

Þegar frv. að lögum um Menningarsjóð og Menntamálaráð var lagt fyrir þingið, segir nefndin, sem undirbjó það, að hún geri ráð fyrir því, að ákveðnum hluta af tekjum Menningarsjóðs verði hér eftir sem hingað til varið til kaupa á listaverkum handa Listasafni ríkisins enda „þótt samdar kunni að verða nýjar reglur um listaverkakaup og þau falin öðrum aðila en fram að þessu hefur haft þau með höndum.“

Greinargerð sú, er nefndin lét fylgja frumvarpinu til ráðuneytisins, fer hér á eftir, svo og umsagnir um frumvarpið:

„Nefndin hefur rætt verkefni þetta á allmörgum fundum, kynnt sér tiltæk gögn um ríkislistasöfn á Norðurlöndum og orðið ásátt um að skila frumvarpi því, sem skráð er hér að framan. Eru nefndarmenn sammála um frumvarpið að öðru leyti en því, að tveir nefndarmenn æskja að skipan safnráðs sé með öðrum hætti en ráðgert er í 5. gr. og vísast um það til umsagnar um þá grein hér á eftir.

Fyrstu drögin að listasafni hér á landi voru hin 38 málverk, sem hingað voru gefin árið 1885 fyrir atbeina Björns Bjarnarsonar (1853—1918), síðar sýslumanns og alþingismanns Dalasýslu. Flest voru málverkin eftir danska málara eða 29 þeirra, 6 eftir Norðmenn, 1 eftir Svía, 1 eftir Austurríkismann og 1 eftir Þjóðverja. Meðal gefenda var Kristján konungur IX., en listamenn gáfu hin málverkin flest. Megin-

hluti myndanna kom til landsins árið 1885, en hin síðustu árið 1887. Málverkin voru send landshöfðingja, en hann kom þeim í alþingishúsið til varðveizlu.

Næst bættust við myndir þær, 29 að tölu, er Edvald J. Johnsen, læknir (1838—1893), ánafnaði safninu eftir sinn dag, og bárust þær til landsins árið 1895. Árið 1896 bættust enn í safnið tvö málverk. En fyrsta myndin, sem listasafnið eignaðist eftir Íslending, var höggmyndin „Útilegumaður“ eftir Einar Jónsson frá Galtafelli (1874—1954). Gaf Ditlev Thomsen, ræðismaður, safninu myndina árið 1902. Hún er nú í listasafnshúsi Einars Jónssonar. Árið 1911 gáfu nokkrir menn í Reykjavík safninu olíumálverkið „Áning“ eftir Þórarin B. Þorláksson (1867—1924), og var það fyrsta málverkið, sem safnið eignaðist eftir íslenzkan mann.

Samkvæmt málaleitan þjóðminjavarðar til Stjórnarráðs og Alþingis fólu forsetar þingsins honum með bréfi, dagsettu 16. september 1915, „alla umsjón, niðurskipun og skrásetning allra málverka og listaverka þeirra, er Alþingi á eða landið“ og kváðust ætlast til, að safn þetta yrði „framvegis sem sérstök deild af þjóðmenjasafni landsins“ og að ekki yrði keypt „neitt af listaverkum til þessa safns, nema með samráði við þjóðmenjavörðinn.“ Veitti Alþingi um leið fé til aðstoðar við umsjón með sýningu listasafnsins á næstu tveimur árum. Í byrjun næsta árs eða 24. janúar 1916, ákvað Stjórnarráðið eftir tillögu þjóðminjavarðar, að „Listasafn Íslands, hér undir telst málverkasafn landsins og önnur listaverk, sem landið á, skal vera undir umsjón þjóðmenjavarðar, og vera ein deild af Þjóðmenjasafninu. Öll listaverk, sem landið síðar kann að eignast, skulu jafnóðum lögð til listasafnsins.“

Þannig var listasafnið komið í umsjá þjóðminjavarðar, Matthíasar Þórðarsonar, og lét hann sér jafnan mjög annt um það. Alþingi veitti nokkurt fé til kaupa á erlendum listaverkum, auk þess sem safnið eignaðist svo að segja árlega myndir eftir hina upprennandi íslenzku listamenn. Við áramót 1915—1916 eru taldar í höggmyndasafninu 7 myndir, en 91 í málverkasafninu.

Safninu hafa fyrr og síðar borizt ýmsar góðar gjafir. Má þar til nefna, auk þeirra, sem þegar eru greindar, fimm íslenzk og tvö erlend olíumálverk, er Guðjón Sigurðsson, úrsmiður (1864—1915), arfleiddi safnið að og komu í eigu þess árið 1915. Árið 1919 barst safninu gjöf sú, er Helgi prestur Sigurðsson að Melum (1815—1888) ánafnaði því í arfleiðsluskrá sinni 24. júlí 1888. Eru þetta 43 myndir eftir hann sjálfan, flest skólateikningar, en þrjú olíumálverk og mynd sú, er hann gerði af Jónasi Hallgrímssyni látnum.

Árið 1947 gaf Christian Gierlöff, rithöfundur í Oslo, safninu fimmtán svartlistarmyndir eftir norska málarann Edvard Munch. Sama ár gáfu nokkrir menn í Reykjavík átta olíumálverk eftir danska málarann Carl V. Meyer. Frú Kristín Andrésdóttir, ekkja Markúsar Ívarssonar, forstjóra, og dætur hennar afhentu safninu 56 málverk að gjöf 27. ágúst 1951, en þann dag var safnið opnað í húsi þjóðminjasafnsins. Eru málverk þessi öll eftir íslenzka listamenn. Sama ár gaf Magnús Grönvold, yfirkennari í Oslo, safninu 27 blýantsteikningar eftir bróður sinn, Bent Grönvold, og síðar sama ár gaf Ragnar Moltzau, útgerðarstjóri í Oslo, safninu 51 svartlistarmynd eftir norska listamenn. L. Foght, forstjóri í Kaupmannahöfn, gaf safninu 11 olíumálverk og 24 svartlistarmyndir árið 1953. Eru þær myndir allar eftir danska listamenn.

Síðast en ekki sízt ber að geta þess, að Ásgrímur Jónsson, listmálari, ákvað árið 1952 að ríkissjóður skyldi eftir sinn dag eignast öll málverk sín og húseign. Mælir hann jafnframt svo fyrir, að málverkin skuli varðveitt í húsi hans „þar til listasafn hefur verið byggt, þar sem myndum mínum sé tryggt svo mikið rúm, að gott yfirlit sé unnt að fá um safn mitt.“ Mun þessi mikla gjöf því væntanlega koma í listasafnið þegar húsrýmið svarar til þess, sem gefandinn mælti fyrir um.

Árið 1928 voru sett lög um Menntamálaráð og Menningarsjóð, og í þeim ákveðið, að listasafnið skyldi vera undir stjórn Menntamálaráðs og fé varið úr Menningarsjóði til listaverkakaupa. Hefur á tímabilinu 1928—1957, að báðum þeim árum

meðtöldum, verið varið kr. 1 307 220.00 til listaverkakaupa. Fylgir hér með skrá um myndir safnsins frá öndverðu. Um tímabilið fram að 1928 hefur umsjónarmaður safnsins, frú Selma Jónsdóttir, listfræðingur, gert skrá og stuðzt þar að nokkru við skrár frá dr. Matthíasi Þórðarsyni, en skrifstofa menntamálaráðs hefur gert yfirlitið um myndir safnsins 1928 og síðan.

Áður en listasafnið fékk til umráða húsnæði, er það nú hefur í þjóðminjasafnsbyggingunni, voru eigi tök á að hafa safnið til sýnis. Voru þá sum málverk þess lánuð í skóla og ýmsar aðrar opinberar byggingar, en flest hafa þau nú aftur verið flutt í safnið. Fól Menntamálaráð listmálurunum Gunnlaugi Scheving og Þorvaldi Skúlasyni, ásamt frú Selmu Jónsdóttur, — er hafði verið ráðin umsjónarmaður við safnið í októbermánuði 1950, — að koma myndum safnsins fyrir í sýningarsölum þess. Að því búnu var safnið opnað 27. ágúst 1951 af Birni Ólafssyni, þáverandi menntamálaráðherra, að viðstöddum mörgum listamönnum og öðrum.

Efnt hefur verið til ýmissa sérsýninga í safninu, svo sem á myndum Ásgríms Jónssonar, Jóns Stefánssonar og Jóhannesar Sv. Kjarval. Þá var undirbúin og sýnd í safninu í nóvember 1950 íslenzka listsýningin, er send var til Noregs, árið 1952 listsýning sú, er síðan var opnuð í Brüssel, og einnig listsýning, er opnuð var í Kaupmannahöfn árið 1954 í sambandi við hina opinberu heimsókn forsetahjónanna til Danmerkur. Sama ár var sýning norskrar myndlistar í húsakynnum safnsins og sýning á danskri myndlist árið 1956, er dönsku konungshjónin endurguldu heimsókn forsetahjónanna.

Árið sem listasafnið var opnað, var aðgangseyrir að safninu fimm krónur fyrir manninn. Komu í safnið frá því að það var opnað í lok ágústmánaðar 1951 til ársloka 817 menn á 123 sýningardögum. Um áramótin næstu (1951—1952) var hætt að selja aðgang að safninu og hefur eigi verið gert síðan. Aðsókn að safninu hefur verið sem hér segir: Árið 1952 6079 gestir á 91 sýningardegi, árið 1953 9162 gestir á 194 sýningardögum, árið 1954 7884 gestir á 147 sýningardögum, árið 1955 7788 gestir á 161 sýningardegi og árið 1956 5571 gestur á 137 sýningardögum, — en safnið var lokað nokkra fyrstu mánuði ársins.

Sést af þessu stutta yfirliti, að menn hafa sýnt safninu örlæti og áhuga á undanförnum árum.

Undirbúningsnefnd þessa frumvarps hefur aflað sér gagna um opinber listasöfn á Norðurlöndum, og skulu hér dregin saman helztu atriðin, sem varða stjórn þeirra:

Statens Museum for Kunst, Kaupmannahöfn.

Lög eru engin til um safn þetta, heldur hefur því verið stjórnað samkvæmt starfsvenjum, sem myndazt hafa smátt og smátt. Kaup á listaverkum hefur svonefnd „Gallerikommission“ annazt, en forstjóri safnsins er sjálfkjörinn í nefndina og formaður hennar. Aðrir nefndarmenn eru þrír, einn skipaður af viðkomandi ráðuneyti (löngum prófessor í listsögu við háskólann) og tveir, málari og myndhöggvari, kosnir af dönskum listamönnum. Árið 1944 var komið á fót nefnd til að undirbúa tillögur um framtíðarskipan safnsins, og hefur álit hennar verið gefið út prentað. Í álitsgerðinni leggur meiri hlutinn til að safninu verði skipt í þrjár sjálfstæðar deildir eða sérsöfn: 1) safn gamalla málverka, 2) höggmyndasafn, 3) safn nútímalistar. Fyrir hverri deild sé forstöðumaður, sem hafi einn á hendi alla stjórn deildarinar (eða safnsins), nema listaverkakaup. Um þau eigi að fjalla sérstök nefnd, sem sé skipuð forstöðumanninum, einum manni skipuðum af ráðuneytinu og nokkrum („et antal“) listamönnum, völdum af samtökum myndlistarmanna. Sé forstöðumaðurinn formaður nefndarinnar, svo sem tíðkazt hefur. Hlutverk þessarar nefndar sé enn fremur að ákveða um móttöku gjafa, er safninu kunna að bjóðast.

Minni hluti nefndarinnar telur hlutdeild myndlistarmanna í nefndinni (Gallerikommissionen) næga eins og verið hefur og varar mjög við því að gera safnstjórnina

ómynduga með því að gera vald hinna kjörnu myndlistarmanna of mikið í nefndinni. Enn fremur telur minni hlutinn að ákvarðanir um móttöku gjafa eigi að heyra undir safnstjóra einan og þá listfróða menn, er hann kynni að vilja kveðja sér til ráðuneytis.

Ekki er oss kunnugt að lög hafi enn verið sett um safnið.

Nationalgalleriet, Oslo.

Lög um safnið eru frá 1925. Safnstjóri er skipaður af konungi, en ásamt honum er stjórn safnsins í höndum 10 manna safnráðs, sem skiptist í þrjá hópa, þannig:

1. Tveir málarar og einn myndhöggvari úr stjórn Félags norskra myndlistarmanna.
2. Tveir málarar og einn myndhöggvari, valdir meðal þeirra, sem eiga verk í safninu.
3. Einn listfræðingur, skipaður af menntamálaráðuneytinu. Einn fornfræðingur, skipaður af menntamálaráðuneytinu. Tveir áhugamenn um myndlist („kunstforstandige personer"), annar skipaður, en hinn kjörinn af félaginu „Nationalgalleriets Venner".

Hópur nr. 2 er kosinn af þeim meðlimum ráðsins, er skipa 3. hóp, og fer sú kosning fram áður en myndlistarmenn hafa valið sína fulltrúa (þ. e. 1. hóp). Þegar ráðið er fullskipað, kýs það sér formann og varaformann.

Helzta hlutverk safnráðs er að annast kaup á listaverkum, en allur daglegur rekstur, ákvarðanir um sérsýningar, fyrirkomulag og slíkt, er í höndum safnstjóra. Safnráðið ákveður enn fremur um heildarskiptingu þess fjár, sem safnið hefur til listaverkakaupa, milli hinna einstöku greina. Fundir þess eru haldnir að boði formanns, safnstjóra eða minnst tveggja meðlima.

Þegar um kaup á listaverkum er að ræða, er um það fjallað í sérnefndum innan ráðsins á þenna hátt:

1. a. Nútíma málverk: safnstjóri og hinir 4 málarar ráðsins.
   b. Nútíma höggmyndir: safnstjóri og hinir 2 myndhöggvarar ráðsins.
2. a. Gömul málverk: safnstjóri, listfræðingurinn og tveir af málurunum, hvor úr sínum hópi.
   b. Gamlar höggmyndir: safnstjórinn, listfræðingurinn og annar af hinum tveim myndhöggvurum ráðsins.
3. Fornlist: safnstjóri, fornfræðingurinn og annar af myndhöggvurum ráðsins.

Safnstjórinn er ávallt formaður þessara undirnefnda. Ákvörðun verður því aðeins tekin gegn atkvæði hans, að allir hinir nefndarmennirnir séu sammála.

Sömu reglur gilda um móttöku gjafa sem um kaup.

Nationalmuseum, Stokkhólmi.

Lög þau sem gilda um safnið eru að uppistöðu frá árinu 1921, en hefur verið breytt 1944, 1945, 1946, 1954, 1955 og 1956. Samkvæmt núgildandi lögum er safninu skipt í fjórar deildir: 1) deild nútíma málara- og höggmyndalistar, 2) deild fyrir koparstungur og teikningar, 3) deild eldri málara- og höggmyndalistar, 4) deild listiðnaðar. Auk þessa heyra undir safnið öll listaverk í eigu ríkisins, sem geymd eru utan safnsins, svo sem í konungshöllunum, þinghúsinu o. s. frv.

Yfir öllu safninu er safnstjóri („överintendent"), en yfir hverri deild sérstakur deildarstjóri („intendent"). Safnráð er samansett af safnstjóranum, sem er formaður þess, og hinum fjórum deildarstjórum. Enn fremur má kveðja á fundi þess aðra starfsmenn safnsins, ritara, bóka- og ljósmyndavörð, viðgerðamann listaverka og aðra, eftir því hvaða mál eru rædd. Rísi ágreiningur milli deildarstjóra og safnstjóra, eiga báðir aðilar rétt á því að láta bókfæra málsrök sín í gerðabók ráðsins.

Safnráð kemur saman að boði safnstjóra, en þó ekki sjaldnar en einu sinni í mánuði. Undir safnráð heyrir: 1) kaup á listaverkum, 2) viðtökur gjafa, 3) viðgerð listaverka, 4) sala eða lán listaverka úr safninu.

Ateneum, Helsinki.

Safn þetta er ekki ríkisstofnun nema að nokkru leyti. Það var stofnað af „Finska konstföreningen“ árið 1849 og stjórnað af því félagi fram til ársins 1940. Það hefur jafnan notið allmikilla styrkja úr ríkissjóði og frá Helsinkiborg og lengst af hefur það verið til húsa í Ateneumbyggingunni (ásamt listaháskóla Finnlands, „Finlands konstakademi“), en sú bygging er eign finnska ríkisins. Árið 1940 var safnið sett undir stjórn listaháskólans, þó með sérstökum forstjóra, og hefur akademi-ráðið haft svipað vald um stjórn safnsins og safnráð annarra safna, sem hér hafa verið nefnd. Eigi eru tiltæk gögn um skipun akademi-ráðsins.

Af upplýsingum þessum má draga saman þessa heildarniðurstöðu:

1. Við öll söfnin er *safnráð*, til tryggingar því, að sem flest sjónarmið og sem hlutlægast mat komi fram við kaup á listaverkum.
2. Við tvö ríkissöfnin (danska og sænska) er forstjóri safnanna sjálfkjörinn formaður safnráðanna, en í norska safnráðinu er hann sjálfkjörinn formaður undirnefndanna, sem ákveða um listaverkakaupin. Í safnráði norska ríkissafnsins hefur safnstjóri enn fremur þau völd umfram aðra safnráðsmenn, að atkvæði allra annarra þarf gegn atkvæði hans, verði ágreiningur.
3. Í ráðum norska og danska safnsins eiga myndlistarmenn allmikla hlutdeild, helming fulltrúanna í danska safnráðinu, en sex af ellefu í því norska. Að ráði sænska ríkissafnsins eiga myndlistarmenn hins vegar enga aðild.
4. Verksvið safnráðanna er yfirleitt aðeins kaup listaverka og móttökur gjafa. Um aðra starfsemi safnsins er safnráð aðeins til ráðuneytis safnstjóra.

Með frumvarpinu um Listasafn Íslands hefur verið farin mjög svipuð leið og hér er mörkuð, en þó leitazt við að sníða það eftir séraðstæðum okkar Íslendinga.

Um einstakar greinar frumvarpsins skal þetta tekið fram:

Um 1. gr.

Safnið hefur ýmist verið nefnt Listasafn Íslands eða Listasafn ríkisins. Álítum við rétt að lögfesta heitið Listasafn Íslands.

Skv. fskj. I. hér á eftir hefur á árunum 1928—1957 verið varið til listaverkakaupa handa safninu sem hér segir:

1928	kr.	17 950.00	1944	kr.	38 100.00
1929	—	11 444.00	1945	—	28 450.00
1930	—	37 955.00	1946	—	45 000.00
1931	—	11 365.00	1947	—	24 600.00
1932	—	5 592.00	1948	—	36 700.00
1933	—	14 550.00	1949	—	53 000.00
1934	—	4 500.00	1950	—	59 300.00
1935	—	2 475.00	1951	—	42 000.00
1936	—	3 950.00	1952	—	66 900.00
1937	—	9 540.00	1953	—	90 600.00
1938	—	17 395.00	1954	—	231 840.00
1939	—	8 050.00	1955	—	141 700.00
1940	—	14 775.00	1956	—	42 000.00
1941	—	10 950.00	1957	—	208 500.00
1942	—	33 700.00			
1943	—	20 350.00	Samtals	kr.	1 333 231.00

Um 2. gr.

a. Þarfnast ekki skýringa.

b. Meginþorri þeirra erlendu mynda, sem safnið á nú, hefur því borizt að gjöf, og því ógerningur að mynda með þeim neitt samfellt yfirlit. Hins vegar er æskilegt, að safnið geti í framtíðinni einnig aflað sér erlendra listaverka að eigin vali. Með ákvæðinu um, að tíu af hundraði þeirrar fjárhæðar, sem ár hvert er ætluð til listaverkakaupa, skuli varið til kaupa á erlendum listaverkum, er hlutur íslenzkrar listar sáralítið skertur, en hins vegar veitt nokkur fjárráð til að hefjast handa um kaup á erlendum verkum.

c. Verkefni listasafna er yfirleitt tvíþætt: Annars vegar að varðveita og sýna listaverkin, hins vegar almennt fræðslustarf um myndlist með útgáfustarfsemi, fyrirlestrum o. fl. Þar sem við Háskóla Íslands fer eigi fram kennsla í listsögu er æskilegt að safnið sinni fræðslustarfsemi á þessu sviði eftir því sem við verður komið.

d. Mörg erlend listasöfn hafa hin síðari ár látið gera kvikmyndir um myndlist þjóða sinna, og hafa þær í senn orðið hin ákjósanlegasta listkynning heima fyrir, t. d. í skólum, og landkynning erlendis. Æskilegt er að ekki dragist öllu lengur að gera kvikmyndir um brautryðjendur íslenzkrar nútímalistar. Yrðu slíkar myndir, ef vel tækist til um gerð þeirra, góð fræðslutæki og ómetanleg gögn íslenzkri menningarsögu. Í fjárlögum fyrir árið 1957 voru ætlaðar 20 þús. kr. til kvikmyndagerðar undir stjórn Þjóðminjasafnsins. Nefndin telur æskilegt, að Listasafninu verði einnig tryggð nokkur fjárhæð í þessu skyni. Vel virðist geta komið til greina að láta gera kvikmynd um forna íslenzka list, t. d. um myndskreyting handritanna. Skipuleg heimildaöflun um íslenzka myndlist, forna og nýja, er að sjálfsögðu nauðsynleg forsenda þeirra framkvæmda, sem nefndar eru hér að framan, í liðunum c—d.

f. Sjálfsagt er að sýna íslenzka myndlist sem víðast um landið. Virðist einsætt að láta listasafnið efna til farandsýninga, ýmist með eigin myndum eða í samstarfi við listamenn. Skólahús ýmis og félagsheimili virðast kjörnir áfangastaðir fyrir slíkar farandsýningar.

g. Þarfnast ekki skýringa.

Um 3. gr.

Þarfnast ekki skýringa.

Um 4. gr.

Gert er ráð fyrir að skipaður verði forstöðumaður safnsins, safnvörður og annað nauðsynlegt starfslið, þegar fé er til þess veitt í fjárlögum og að laun þeirra verði hin sömu og annarra hliðstæðra starfsmanna við íslenzk ríkissöfn, svo sem Landsbókasafn, Þjóðminjasafn og Náttúrugripasafn. Nú starfar við safnið umsjónarmaður, er ráðinn var þangað í október 1950 og skipaður í starfið árið 1953. Auk þess hafa verið gæzlukonur við safnið á sýningardögum og önnur keypt aðstoð við ýmis sérstök verkefni.

Um 5. gr.

Sjálfsagt virðist að forstöðumaður listasafnsins eigi sæti í safnráði og að myndlistarmenn séu með í ráðum um stjórn safnsins. En þar sem þeir hafa ekki með sér neitt sameiginlegt félag og allmargir þeirra eru ófélagsbundnir, er í frumvarpinu farin sú leið að ætla öllum myndlistarmönnum, sem fullnægt hafa inntökuskilyrðum myndlistarfélaganna og verið hafa eða eru félagsmenn í þeim, rétt til þess að kjósa úr sínum hópi þrjá menn í safnráð, myndhöggvara og tvo listmálara, á fundi, sem forstöðumaður listasafnsins annast um að kveðja saman. Félög myndlistarmanna eru nú þrjú, Félag íslenzkra myndlistarmanna, Nýja myndlistarfélagið og Félag óháðra

listamanna. Um val fimmta mannsins í safnráð hefur nefndin eigi orðið sammála. Meiri hlutinn (Birgir Thorlacius, Björn Th. Björnsson og Selma Jónsdóttir) lítur svo á, að fyrr eða síðar muni verða hafin kennsla í myndlistarsögu við háskólann og sé þá einsætt að ætla kennaranum í þeirri grein fast sæti í ráðinu og fela heimspekideild að nefna til varamann hans, en þangað til nefni deildin aðalmann og varamann í ráðið, — og eins ef svo skyldi skipast, að forstöðumaður safnsins yrði jafnframt kennari í listsögu við háskólann. Minni hlutinn (Gunnlaugur Scheving og dr. Gunnlaugur Þórðarson) leggja hins vegar til, að sá hluti frumvarpsgreinarinnar, er að þessu lýtur, orðist svo: „Fimmta mann í safnráð skipar menntamálaráðherra, svo og varamann hans. Skipun þeirra skal fara fram í þann mund, er ráðherra skipar formann útvarpsráðs eftir hverjar alþingiskosningar“. Er það álit minni hlutans, að á þenna hátt sé áhugamönnum um myndlist tryggður fulltrúi í safnráði svo sem er í Noregi, og ráðuneytinu veitt beinni hlutdeild um stjórn safnsins. Þá sé þess enn fremur að gæta, að æviseta fleiri en eins manns í safnráði sé að ýmsu leyti óæskileg.

Um 6. gr.

Þar sem forstöðumaður safnsins ber að sjálfsögðu mesta ábyrgð á safninu, annast daglegan rekstur þess og hlýtur að móta mest þá stefnu sem fylgt er í störfum þess, virðist eðlilegt að veita honum þá aðstöðu í safnráði sem frumvarpsgreinin gerir ráð fyrir, þ. e. að samhljóða atkvæði allra annarra safnráðsmanna þurfi til ályktunar, ef forstöðumaður er henni andvígur. Þá er talið að það sé til bóta að krefjast skriflegrar greinargerðar hvors aðila um sig í gerðabók ráðsins ef slíkur ágreiningur verður, svo að deiluefni og málsrök liggi jafnan ljóst og ótvírætt fyrir. — Rétt virðist að safnráðsmenn fái þóknun fyrir störf sín.

Um 7. gr.

Meginhlutverk safnráðs verður að sjálfsögðu val mynda til safnsins. Sjálfsagt virðist þó, að safnráð taki einnig ákvarðanir um, hvort veita skuli viðtöku gjöfum, er kunna að bjóðast, hvort efna eigi til sérsýninga, og hafi safnráð og forstöðumaður yfirleitt samstarf og samráð um málefni þau, er miklu varða fyrir safnið.

Um 8. gr.

Með grein þessari er að því stefnt, að listaverkakaup safnsins miðist einvörðungu við það, að safnið eignist á hverjum tíma þær myndir, sem því er fengur í sakir listgildis þeirra og að engin önnur sjónarmið ráði myndavali.

Um 9. gr.

Vera má að safnstjórn bjóðist betra verk einhvers myndlistamanns en safnið á, en hafi hins vegar ekki fjárráð eða aðrar aðstæður til að bæta því við, nema láta aðra mynd af hendi eftir sama höfund. Má vera að safnið eigi t. d. allmörg verk frá einhverju ákveðnu tímabili á starfsferli listamannsins, en fá eða engin frá öðru skeiði. Þykir því sjálfsagt að heimila safnstjórn skipti á myndum, ef höfundur er á lífi og samþykkur ráðstöfuninni. Að öðru leyti þykir ekki rétt að heimila sölu mynda úr eigu safnsins.

Um 10. gr.

Það er kunnugt vandamál listasafna erlendis, að þeim berast tilboð um gjafir, gegn ákveðnum skilyrðum, er eigi samrýmast tilgangi safnanna. Virðist rétt að setja hér þau ákvæði, að gjafir til safnsins lúti sömu reglum og önnur listaverk þess, svo og að gjöfinni skuli fylgja formlegt gjafabréf.

Um 11. gr.

Um skeið voru myndir listasafnsins lánaðar í skóla og aðrar opinberar byggingar. Eftir að safnið hefur fengið sýningarsali getur verið að því mikið óhagræði að hafa myndirnar í lánum, jafnvel þótt þær séu í öruggri vörzlu. Listaverk þau, sem til safnsins eru keypt, eiga menn að geta séð í safninu. Skreyting opinberra bygginga er mál, sem leysa þarf með öðrum hætti en þeim að höggva skarð í listasafnið. Hins vegar þykir óhjákvæmilegt að veita safnstjórn heimild til að lána myndir á listsýningar, ef sérstök ástæða er til.

Um 12. gr.

Nefndin hafði hugsað sér að koma í veg fyrir, að salir safnsins yrðu lánaðir til sýninga, og starfsemi safnsins þannig trufluð. En hún viðurkennir réttmæti þess sem þjóðminjavörður tekur fram í sinni umsögn um frv. og leggur því til að safnráð meti þetta hverju sinni. Nauðsynlegt er að unnt sé að efna til sýninga, sem ríkið er aðili að, t. d. þegar það býður heim erlendum listsýningum svo sem var 1956 í sambandi við komu dönsku konungshjónanna. Meðan Listasafnið er í húsi Þjóðminjasafnsins, skal að sjálfsögðu hafa samráð við þjóðminjavörð um sérsýningar, sem safnið efnir til í húsinu.

Um 13. gr.

Listasafnið er nú, svo sem kunnugt er, til húsa í þjóðminjasafnsbyggingunni. Gera verður ráð fyrir því, að það safn þurfi á öllu sínu húsi að halda þegar fram líða stundir, og hljóti að því að reka, að hér verði reist sérstakt hús fyrir listasafn, enda var gert ráð fyrir því í lögum um Menntamálaráð og Menningarsjóð nr. 7/1928, 2. gr., c, og l. nr. 54/1928, 2. gr. Nefndin leggur áherzlu á, að byggingu listasafnshúss verði hraðað, enda hefur verið gert ráð fyrir því í lögum í rösk þrjátíu ár.

Um 14. gr.

Hér er í upphafi sett sú aðalregla, að réttur safnsins yfir listaverkum, sem það eignast, sé í samræmi við íslenzk höfundalög á hverjum tíma, þ. e. þau ákvæði laganna, sem lúta að afsali eða annarri afhendingu listaverks til fullrar eignar. Frá þeirri reglu eru þó gerð nokkur sérstaklega tiltekin frávik, eins og hér segir:

Réttur safnsins verður að því leyti þrengri en venjulegra afsalshafa, að hömlur eru lagðar á sölu eða aðra afhendingu listaverkanna samkvæmt 9. og 10. gr. Á hinn bóginn öðlast safnið rýmri rétt, bæði til opinberrar sýningar og eftirmyndunar, en almennt fylgir listaverki við afsal þess. Safnið fær fyrst og fremst rétt til opinberrar sýningar á listaverkunum í samræmi við tilgang sinn, sbr. a- og f-liði 2. gr., en auk þess almenna heimild til að lána þau á listsýningar, sbr. 11. gr. Þá fær safnið einnig rétt til eftirmyndunar á listaverkunum til eigin afnota og til sölu innan veggja safnsins. Hins vegar þykir rétt, að höfundar hafi íhlutunarrétt um aðrar eftirmyndanir, sem eru óviðkomandi starfsemi og tilgangi safnsins.

Um 15. og 16. gr.

Þarfnast ekki skýringa.“

Fylgiskjal I.

Myndir í Listasafni ríkisins.

(* merkir eign Alþingis.)

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
Gjöf	1885	1	Frederik T. Kloss	Geitá og héraðið umhverfis
—	—	2	Christian A. Schleisner	Veiðimenn í Týról
—	—	3	Gotthard Werner	Hermenn í dómkirkjunni í Siena
—	—	4	Johan Boklund	Heimasæta
—	—	5	Carl F. Aagaard	Í skógi
—	—	6	Peter N. Arbo	Valkyrja
—	—	7	Carl Balsgaard	Konumynd
—	—	8	Christian Blache	Eyjafjörður
—	—	9	Janus la Cour	Birkiskógur
—	—	10	Carl J. Lund	Í veiðigarðinum
—	—	11	Frederik Rohde	Skógarstígur
—	—	12	Jörgen Sonne	Úr stríðinu 1864
—	—	13	Anders Askevold	Farið í selið
—	—	14	Knud Bergslien	Birkibeinar forða Hákoni Hákonarsyni
—	—	15	Josef Hermann	Minjagripir
—	1886	16	Carl Bille	Á Norðursjónum
—	—	17	Carl M. Jensen	Í veiðigarðinum
—	—	18	Frederik Kiærskou	Í Skógi
—	—	19	Jörgen Roed	Mannsmynd
—	—	20	Joakim Skovgaard	Kjarrskógur á Skáni
—	—	21	Niels Skovgaard	Danskur bóndabær
—	—	22	Johan Wildenradt	Tisvildeskógur
—	—	23	Malmström og Gude	Víkingar heygja fallna
—	—	24	Voldemar Schults	Við miðjarðarbauginn
—	1887	25	Anna Ancher	Stúlkumynd
—	—	26	Michael Ancher	Sláttumaður
—	—	27	Otto Bache	Amagertorg við komu Rússakeisara
—	—	28	Johan Exner	Frá Faney
—	—	29	Peter Kröyer	Hjá Jóakim á Skaganum
—	—	30	Peter V. Kyhn	Á Borgundarhólmi
—	—	31	Georg Ligert	Um vetur
—	—	32	Carl Lund	Við Súsá
—	—	33	Anders Lunde	Bað
—	—	34	Louise Ravn-Hansen	Í Geelskógi
—	—	35	Emil Rosenstand	Stúlkumynd
—	—	36	Carl Schütte	Stjórnmálamaður
—	—	37	Anders Askevold	Dalir í Sunnfirði
—	—	38	Anders Askevold	Dalir í Sunnfirði
—	—	39*	Emilius Bærentsen	Kristján konungur VIII.
—	—	40*	Testrup	Páll Melsteð amtmaður
—	—	41*	August Schöitt	Jón Sigurðsson forseti
—	—	42*	Hans Chr. Jensen	Kristján konungur IX.
—	1892	43	R. Talbot-Kelly	Tyrkneskt bænahús
—	—	44	Augusta Dohlmann	Blóm
—	1895	45	Frederik T. Kloss	Við Öxará
—	—	46	Michael Ancher	Sjómaður
—	—	47	Carl Baagöe	Við Sönderborg
—	—	48	Otto Bache	Skarphéðinn vegur Þráinn
—	—	49	Christian Berthelsen	Í Friðriksbergsgarði

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
Gjöf	1895	50	Christian Blache	Eyjafjörður
—	—	51	Christian Blache	Við Eskifjörð
—	—	52	Christian Blache	Húsavík
—	—	53	Thorvald Brendstrup	Inni í Skógi
—	—	54	T. Coll	Skógarför
—	—	55	Christian Eckardt	Við Eyrarsund
—	—	56	Carl Emanuel Larsen	Geysir
—	—	57	Carl Locher	Á sjó við Kullen
—	—	58	Carl Locher	Úfinn sjór
—	—	59	J. H. Möller	Foss
—	—	60	Gustav Adolph Mordt	Milli fjalla
—	—	61	Johan Carl Neumann	Við strönd
—	—	62	Thorvald S. Niss	Í skógi
—	—	63	Vilhelm Pacht	Við strönd
—	—	64	M. Rasmussen	Íslandsfari
—	—	65	Vilhelm Rosenstand	Ungur Capríbúi
—	—	66	Anton Thorenfeld	Á Langalandi
—	—	67	Carl v. Schmidt-Phiseldeck	Skógartjörn
—	—	68	Frederik T. Kloss.	Bessastaðir
—	—	69	Frederik T. Kloss.	Við Elliðaár
—	—	70	Frederik T. Kloss	Brúará
—	—	71	Eftirmynd	Bertel Thorvaldsen
—	—	72	Óþekktur	Fyrir landi
—	1896	73	August Schiött	Við Þingvelli
—	—	74	A. Riis Carstensen	Við hellismusterið mikla
—	1911	75	Þórarinn B. Þorláksson	Áning
Keypt	1915	76	Ásgrímur Jónsson	Svínafell í Öræfum
—	—	77	Ásgrímur Jónsson	Múlakot í Fljótshlíð
—	—	78	Þórarinn B. Þorláksson	Kvöld við Breiðafjörð
—	—	79	Þórarinn B. Þorláksson	Frá Þingvöllum
—	—	80	Jóhannes S. Kjarval	Við Hornbjarg
Gjöf	—	81*	Cilius J. Andersen	Jón Sigurðsson á Gautlöndum
—	—	82*	Hermann Siegumfeldt	Pétur Pétursson biskup
—	—	83*	P. H. Wildhardt	Friðrik konungur VIII.
—	—	84	Ásgrímur Jónsson	Frá Vestmannaeyjum
—	—	85	Ásgrímur Jónsson	Frá Vestmannaeyjum
—	—	86	Þórarinn B. Þorláksson	Stóri Dímon
—	—	87	Þórarinn B. Þorláksson	Úr Miðdölum
—	—	88	Þórarinn B. Þorláksson	Frá Þingvöllum
—	—	89	E. Boehm	Alpafjöll í Austurríki
—	—	90	Ásgrímur Jónsson	Stefanía Stefánsdóttir
—	—	91	M. Stifter	Þýzk aðalsmær
300	—	92	Ásgrímur Jónsson	Sumarkvöld (Öræfajökull)
320	—	93	Ásgrímur Jónsson	Stóralág í Hornafirði
3	—	94	Þóra P. Thoroddsen	Frá Hálöndum á Skotlandi
Gjöf	1917	95	Einar Jónsson	Minning um stríðið
650	—	96	Ásgrímur Jónsson	Bringa við Þjórsá
500	—	97	Ásgrímur Jónsson	Bleiksárgljúfur
80	—	98	Ásgrímur Jónsson	Eirker og leirker
600	—	99	Þórarinn B. Þorláksson	Hekla
120	—	109	Þórarinn B. Þorláksson	Útsýn frá Svignaskarði
650	1918	101	Jóhannes S. Kjarval	Epli á fati
50	—	102	Kristín Jónsdóttir	Frá Slútnesi

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
500	1918	103	Kristín Jónsdóttir	Fiskverkun við Eyjafjörð
Keypt	—	104	Adolph Adler	Grískur hermaður
—	—	105–109	Valdemar Fjeldskov	Blýantsteikningar
—	—	110–111	Óþekktur	Pennateikningar
200	—	112	Guðmundur Thorsteinsson	Hafnarfjall
100	—	113	Guðmundur Thorsteinsson	Við vatnið
75	—	114	Guðmundur Thorsteinsson	Þórðarhöfði
75	—	115	Guðmundur Thorsteinsson	Fjallaþoka
Keypt	—	116	Ríkarður Jónsson	Þorri
—	—	117	Ríkarður Jónsson	Gömul kona í Vestmannaeyjum
1000	—	118	Ásgrímur Jónsson	Við Húsafell
Gjöf	1919	119–161	Helgi Sigurðsson	Teikningar
1650	—	162	Jóhannes S. Kjarval	Skógarhöllin
Gjöf	—	163	J. B. Zwecker	Fjallkonan
—	—	164	Sigríður Magnússon	Fríða
—	—	165	Sigríður Gunnarsson	Gullfoss
1135	—	166	Ásgrímur Jónsson	Háimúli í Fljótshlíð
1500	1920	167	Jón Stefánsson	„Stilleben"
1200	1921	168	Ásgrímur Jónsson	Hvítá
600	—	169	Þórarinn B. Þorláksson	Stofumynd
100	1922	170	Jón Þorleifsson	Örk í Reykjafirði
2000	—	171	Ásgrímur Jónsson	Hekla
700	—	172	Júlíana Sveinsdóttir	Eiríksjökull
400	—	173	Guðmundur Thorsteinsson	Eldhús á Húsafelli
Gjöf	—	174	Arngrímur Gíslason	Halldórsstaðir í Bárðardal
450	—	175	Brynjólfur Þórðarson	Frá Mývatni
50	—	176	Brynjólfur Þórðarson	Taflið
Gjöf	—	177	Sigurhans Vignir	Staðarfell
—	1923	178	Jón Jónsson	Tryppa-Gísli
—	—	179	Þórarinn B. Þorláksson	Alþingishúsið
1500	—	180	Jón Stefánsson	Kvöld (Tindafjöll)
750	—	181	Þórarinn B. Þorláksson	Morgunn í Laugardal
750	—	182	Þórarinn B. Þorláksson	Úr Laugardal
400	1924	183	Eyjólfur Eyfells	Úr Húsadal á Þórsmörk
350	—	184	Eyjólfur Eyfells	Tindafjallajökull
500	—	185	Jón Þorleifsson	Höfn í Hornafirði
300	—	186	Jón Þorleifsson	Sólarlag
760	—	187	Jóhannes S. Kjarval	Álfaborgir
100	—	188	Ásgeir Bjarnþórsson	Í ljósaskiptum
Gjöf	—	189	Sigurður Guðmundsson	Gunnar á Hlíðarenda
—	—	190	Sigurður Guðmundsson	Grettir Ásmundarson
—	—	191	Sigurður Guðmundsson	Helgi Harðbeinsson
60	—	192	Tryggvi Magnússon	Frá Hólmavík
Gjöf	1925	193*	Heinrich Dohm	Hilmar Finsen
—	—	194	Arngrímur Gíslason	Uxahver
—	—	195	Joakim Skovgaard	Jungfrúin í Ormshamnum
—	—	196	Benedikt Gröndal	Norðurfjöllin
—	—	197	Benedikt Gröndal	Goðafoss
—	1926	198	Finnur Jónsson	Úr Hamarsfirði
—	—	199	Finnur Jónsson	Á miðinu
—	—	200–211	Óþekktur	Andlitsmyndir
—	—	212	Elinborg Thorberg	Ung stúlka
500	—	213	Júlíana Sveinsdóttir	Frá Vestmannaeyjum

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
1200	1927	214	Jón Stefánsson	Frá Gjánni efri
800	—	215	Jón Stefánsson	Hrafnabjörg og Kálfstindar
906	—	216	Emile Walters	Um vor
906	—	217	Emile Walters	Í fullum blóma
906	—	218	Emile Walters	Öndvert haust
906	—	219	Emile Walters	Í fönn
165	—	220	Jóhannes S. Kjarval	Guðmundur bóndi
165	—	221	Jóhannes S. Kjarval	Öldruð kona
165	—	222	Jóhannes S. Kjarval	Ung stúlka
1000	—	223	Emanuel Larsen	Öxarárfoss
Gjöf	—	224	Theo Hemming	Frá nágrenni Þingvalla
1500	—	225	Ásgrímur Jónsson	Baula
500	—	226	Ásgrímur Jónsson	Úr Hornafirði
250	—	227	Ásgrímur Jónsson	Kvöld í Reykjavík
600	—	228	Jón Þorleifsson	Úr Hornafirði
400	1928	229	Freymóður Jóhannesson	Hallormsstaðarskógur
Gjöf	—	230	Emile Walters	Kolteikning
—	—	231	Emile Walters	Mynd af gömlum manni
200	—	232	Jón Þorleifsson	Úr Hornafirði
200	—	233	Jón Þorleifsson	Úr Hornafirði
300	—	234	Ásgrímur Jónsson	Vatnslitamynd
300	—	235	Ásgrímur Jónsson	Úr Hornafirði
400	—	237	Ásgrímur Jónsson	Hekla
1200	—	238	Ásgrímur Jónsson	Hekla
975	—	239	Gunnlaugur Blöndal	Konumynd
600	—	240	Ásgrímur Jónsson	Esjan úr Vinaminni
500	—	241	Ásgrímur Jónsson	Vatnslitamynd
600	—	242	Finnur Jónsson	Sjávarmynd
Gjöf	—	243-266	Óþekktur	Mjög illa farnar olíumyndir
600	—	267	Jón Þorleifsson	Hekla
125	—	268-269	Guðmundur Thorsteinsson	Teikningar
Gjöf	—	270	Þóra P. Thoroddsen	Frá Hálöndum
—	—	271	Þóra P. Thoroddsen	Landslagsmynd
—	—	272	Benedikt Gröndal	Norðurfjöllin
—	—	273	Benedikt Gröndal	Miðnæturmynd
—	—	274	Benedikt Gröndal	Landslagsmynd
400	—	275	Jón Þorleifsson	Úr Hornafirði
750	—	276	Jón Þorleifsson	Af Þingvöllum
100	—	277	Höskuldur Björnsson	Úr Hornafirði
180	—	278	Sveinn Þórarinsson	Heimaklettur
320	—	279	Sveinn Þórarinsson	Herðubreið
1000	—	280	Hans Olaf Heyerdahl	Niels Finsen læknir
5000	—	281-330	Jóhannes S. Kjarval	Andlitsmyndir
1500	—	331	Gunnlaugur Blöndal	Eiríkur Briem
600	—	332	Guðmundur Einarsson	Kerlingarfjöll
800	—	333	Guðmundur Einarsson	Hrútafell
500	1929	334	Ólafur Túbals	Bleiksárgljúfur
300	—	335	Eggert Laxdal	Sólarupprás
200	—	336	Eggert Laxdal	Garður
200	—	337	Eggert Laxdal	Suðrænn furuskógur
200	—	338	Eggert Laxdal	Gata í Cannes
200	—	339	Eggert Laxdal	Frá Suður-Frakklandi
500	—	340	Brynjólfur Þórðarson	Valahnúkur

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
1000	1929	341	Jón Stefánsson	Höfnin
1000	—	342	Jón Stefánsson	Eiríksjökull
500	—	343	Jón Stefánsson	Hvalur
15	—	344	Frederik T. Kloss	Húsavík
10	—	345	Frederik T. Kloss	Skálholt
19	—	346	Frederik T. Kloss	Íslenzkt landslag
Gjöf	—	347	Bertha Wegmann	Landslag í Sviss
—	—	348	Bertha Wegmann	Dauði gamals fanga
—	—	349	Bertha Wegmann	Ein á gangi í skóginum
—	—	350	Bertha Wegmann	Olíumynd
250	—	351	Jón Engilberts	„Stilleben“
300	—	352	Jón Engilberts	Nótt
850	—	353	Jóhannes S. Kjarval	Hrafnabjörg
600	—	354	Eggert Laxdal	Af Þingvallavatni
400	—	355	Kristín Jónsdóttir	Kálhöfuð
600	—	356	Kristín Jónsdóttir	Gullfoss
1000	—	357	Júlíana Sveinsdóttir	Olíuviðartré á Ítalíu
500	—	358	Jóhannes S. Kjarval	Jöklasýn sunnanlands
500	—	359	Jóhannes S. Kjarval	Sjór við Vestmannaeyjar
1200	—	360	Gunnlaugur Blöndal	Maður og kona
600	—	361	Ólafur Túbals	Valahnúkur á Þórsmörk
5000	1930	362	Guðmundur Thorsteinsson	Altaristafla
800	—	363	Jón Þorleifsson	Súlur
450	—	364	Snorri Arinbjarnar	Blanda og Langadalsfjall
1250	—	365	Jón Stefánsson	Útigangshestar
1250	—	366	Jón Stefánsson	Sumarnótt
1800	—	367	Finnur Jónsson	Morgunn á miðinu
600	—	368	Eggert Laxdal	Vetur við Reykjavík
Gjöf	—	369	Börn Gríms Jónss. amtm.	Teikningar
1800	—	370	Ásgrímur Jónsson	Botnssúlur
10	—	371	Þorsteinn Guðmundsson	Hjálmholt
300	—	372	Þorvaldur Skúlason	Frá Opdal
200	—	373	Þorvaldur Skúlason	Frá Opdal
250	—	374	Brynjólfur Þórðarson	Munkur
250	—	375	Brynjólfur Þórðarson	Ítali
Gjöf	—	376	Arngrímur Gíslason	Brenna Möðruvallakirkju
—	—	377	Ármann Sveinsson	Teikningar
1000	—	378	Sigurður Guðmundsson	Séra Arnljótur Ólafsson
35	—	379	Eggert Guðmundsson	Jón Pálsson frá Hlíð
35	—	380	Eggert Guðmundsson	Konumynd
35	—	381	Eggert Guðmundsson	Ánanaustarbærinn
50	—	382	Eggert Guðmundsson	Sölvhóll
35	—	383	Eggert Guðmundsson	„Meiddu mig ekki Gunna“
35	—	384	Eggert Guðmundsson	Djákninn á Myrká
35	—	385	Eggert Guðmundsson	Öreigar
350	—	386	Eggert Guðmundsson	Gaukshöfði
Gjöf	—	387	Þórarinn B. Þorláksson	Þverárdalur
600	—	388	Eggert Laxdal	Frá Þingvallavatni
1000	—	389	Tryggvi Magnússon	„Amma, segðu mér sögu“
35	—	390	Kristinn Pétursson	Hofskirkja í Öræfum
2000	—	391	Gunnlaugur Scheving	Bassabáturinn
100	—	392	Kristinn Pétursson	Innri Lambadalur
100	—	393	Kristinn Pétursson	Innri Lambadalur

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
100	1930	394	Kristinn Pétursson	Fjárhús í Alviðru
100	—	395	Kristinn Pétursson	Sjónarhús í Næfranesi
100	—	396	Kristinn Pétursson	Hólar í Hjaltadal
100	—	397	Kristinn Pétursson	Mikligarður í Langholti
1800	—	398	Sveinn Þórarinsson	Herðubreið
600	—	399	Ólafur Túbals	Eftir regn
200	—	400	Ólafur Túbals	Úr Skagafirði
150	—	401	Ólafur Túbals	Hjarðarholt
2500	—	402	Jóhannes S. Kjarval	Vífilsfell
900	—	403	Jón Þorleifsson	Baula
800	—	404	Jón Þorleifsson	Esja
800	—	405	Jón Þorleifsson	Flosagjá
2500	—	406	Gunnlaugur Blöndal	Reykjavíkurhöfn
1300	1931	407	Jón Stefánsson	Rekaviður
2000	—	408	Jón Stefánsson	Þorgeirsboli
800	—	409	Eggert Laxdal	Undir Gaukshöfða
1800	—	410	Jóhannes S. Kjarval	Hrafnabjörg
815	—	411	Brynjólfur Þórðarson	Rjúpnafell á Þórsmörk
50	—	412	Óþekktur	Smámynd
600	—	413	Eggert Guðmundsson	Eiríksjökull
Gjöf	—	414	Benedikt Gröndal	Eyvindarstaðir á Álftanesi
—	—	415	Benedikt Gröndal	Bessastaðir
—	—	416	Benedikt Gröndal	Garðar á Álftanesi
Gjöf	—	417	Heinrich	Verzlunarhúsin á Eyrarbakka
2500	1932	418	Jóhannes S. Kjarval	Sumarnótt á Þingvöllum
1250	—	419	Ásgrímur Jónsson	Djákninn á Myrká
1250	—	420	Ásgrímur Jónsson	Vetrarkvöld í Hafnarfirði
500	—	421	Guðmundur Thorsteinsson	Teikning
Gjöf	—	422	Frederik T. Kloss	Hjálmholt
92	—	423	J. A. Lander	Myndir úr uppdrætti Íslands
600	1933	424	Jón Þorleifsson	Arnarfell
750	—	425	Sveinn Þórarinsson	Hljóðaklettur
1000	—	426	Eggert Laxdal	Gjá í Þingvallahrauni
1500	—	427	Jón Stefánsson	Landsýn
1500	—	428	Jón Stefánsson	Nautkálfar og kýr
600	—	429	Gunnlaugur Blöndal	Leikkona
900	—	430	Gunnlaugur Blöndal	Einar Benediktsson
750	—	431	Gunnlaugur Blöndal	Einar H. Kvaran
750	—	432	Gunnlaugur Blöndal	Sigvaldi Kaldalóns
1500	—	433	Gunnlaugur Scheving	Konur við þvott
200	—	434	Maja Baldvins	Málverk
1500	—	435	Júlíana Sveinsdóttir	Hundurinn og hrafnarnir
500	—	436	Óþekktur	Appolon
500	—	437	Óþekktur	Orfeus
1000	1934	438	Guðmundur Thorsteinsson	Adam og Eva í Paradís
2000	—	439	Jón Stefánsson	Hannes Hafstein
	—	440	Jón Stefánsson	Málverk
750	—	441	Jóhannes S. Kjarval	Kvöldsól á Vífilsfelli
750	—	442	Jóhannes S. Kjarval	Vífilsfell í dumbungsveðri
Gjöf	1935	443	Arngrímur Gíslason	Jón Sigurðsson forseti
—	—	444	Arngrímur Gíslason	Rafael Santi málari
900	—	445	Jón Þorleifsson	Flosagjá
25	—	446	Þorsteinn Guðmundsson	Mannsmynd

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
Gjöf	1935	447	Óþekktur	Frá Feneyjum
750	—	448	Sveinn Þórarinsson	Vorleysingar í Ásbyrgi
550	1936	449	Gunnlaugur Blöndal	Jóhannes Jóhannesson
1000	—	450	Jón Þorleifsson	Frá Þingvöllum
Gjöf	—	451–458	Sveinungi Sveinungason	Teikningar
1200	—	459	Kristín Jónsdóttir	Við Þvottalaugarnar
1200	—	460	Finnur Jónsson	Bátur á siglingu
300	1937	461	Benedikt Gröndal	Minningarblað
300	—	462	Magnús Á. Árnason	Í Almannagjá
Gjöf	—	463	Óþekktur	Bessastaðir
20	—	464–477	J. W. Thompson	Vatnslitamyndir
20	—	478–495	A. E. Thompson	Vatnslitamyndir
Gjöf	—	496	Sveinungi Sveinungason	Ljón
Keypt	—	497	Emanuel Larsen	Útsýn frá Hrafnagjá
Gjöf	—	498	Frits Syberg	Uppskerulandslag í síðdegissól
800	—	499	Jón Þorleifsson	Vestra Horn við Hornafjörð
800	—	500	Eggert Laxdal	Við Mývatn
1000	—	501	Ásgrímur Jónsson	Úr Húsafellsskógi
750	—	502	Finnur Jónsson	Gígar við Laka
800	—	503	Kristján Magnússon	Vetur á Þingvöllum
600	—	504	Ólafur Túbals	Frá Múlakoti
Keypt	—	505	Ásgrímur Jónsson	Hvannadalur
	—	506	Ásgrímur Jónsson	Hjaltastaðabláin
	—	507	Ásgrímur Jónsson	Baula
Gjöf	1938	508	J. P. Wildenradt	Björn Bjarnarson sýslumaður
1200	—	509	Jóhannes S. Kjarval	Úr Svínahrauni
400	—	510	Eggert Guðmundsson	Einar Árnason
400	—	511	Freymóður Jóhannsson	Sigurður Sigurðsson
400	—	512	Eggert Guðmundsson	Björgvin Guðmundsson
600	—	513	Freymóður Jóhannsson	Halldór Vilhjálmsson
670	—	514–576	C. L. Petersen	Teikningar
25	—	577	Óþekktur	Teikning
1000	—	578	Gunnlaugur Blöndal	Jónas Jónsson
400	—	579	Inger Blöndal	Drengur
Gjöf	—	580–581	Óþekktur	Málverk
700	—	582	Tryggvi Magnússon	Dr. Jón Þorkelsson
Gjöf	—	583	August Schiött	Skógarfoss
—	—	584	August Schiött	Geysir
1500	—	585	Þorvaldur Skúlason	Komposition
500	—	586	Þorvaldur Skúlason	Lesandi kona
1350	—	587	Jón Stefánsson	Skarfar
1350	—	588	Jón Stefánsson	Ölfusá
1350	—	589	Jón Stefánsson	Tindafjallajökull
450	—	590	Jón Þorleifsson	Siglufjörður
500	—	591	Jóhann Briem	Liggjandi kona
1000	—	592	Gunlaugur Scheving	Gömul kona
1600	—	593	Sveinn Þórarinsson	Í réttum
1500	—	594	Finnur Jónsson	Beinin hennar Stjörnu
400	1939	595	Eggert Laxdal	Vindbelgjarfjall
550	—	596	Gunnlaugur Blöndal	Benedikt Sveinsson
2000	—	597	Kristín Jónsdóttir	Öræfajökull
800	—	598	Jóhannes S. Kjarval	Mosi og hraun
400	—	599	Snorri Arinbjarnar	Bergstaðastræti

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
600	1939	600	Ólafur Túbals	Álfakirkja
400	—	601	Jóhann Briem	Heyannir
800	—	602	Jón Þorleifsson	Vestra Horn við Hornafjörð
300	—	603	Gunnlaugur Scheving	Hjörtur Snorrason
1000	—	604	Kristín Jónsdóttir	Dimmuborgir
450	1940	605	Júlíana Sveinsdóttir	Stofublóm
550	—	606	Júlíana Sveinsdóttir	Skógarmynd
300	—	607	Gunnlaugur Scheving	Festarfjall
200	—	608	Gunnlaugur Scheving	Menn að setja bát
150	—	609	Gunnlaugur Scheving	Bátur í Grindavík
800	—	610	Jón Þorleifsson	Almannagjá
200	—	611	Matthías Sigfússon	Háagjá
1500	—	612	Finnur Jónsson	Fuglabjarg
500	—	613	Finnur Jónsson	Piltur og stúlka
1000	—	614	Sigurður Guðmundsson	Jón Aðalsteinn Sveinsson
500	—	615	Ásgeir Bjarnþórsson	Guðmundur Ólafsson í Ási
350	—	616	Gunnlaugur Scheving	Grindavík
450	—	617	Gunnlaugur Scheving	Úthaf
700	—	618	Jón Þorleifsson	Grjótprammi
600	—	619	Þorvaldur Skúlason	Við glugga
600	—	620–625	Eggert Laxdal	Vatnslitamyndir
650	—	626	Magnús Jónsson	Baula
400	—	627	Ólafur Túbals	Úr Fljótshlíð
375	—	628–631	Barbara Árnason	Vatnslitamyndir
800	—	632	Jóhannes S. Kjarval	Mosi á Þingvöllum
350	—	633	Jón Egilberts	Frá Þingvöllum
1500	—	634	Jón Engilberts	Kvöld í sjávarþorpi
150	—	635–636	Jón Engilberts	Teikningar
Gjöf	—	637	Eggert Guðmundsson	Teikning
1200	1941	638	Karen Agnete Þórarinsson	Kona
	—	639	Óþekktur	
1600	—	640	Jóhannes S. Kjarval	Mosi við Vífilsfell
800	—	641	Jóhannes S. Kjarval	Vindstroka
800	—	642	Finnur Jónsson	Frá Reykjavíkurhöfn
700	—	643	Ásgrímur Jónsson	Úr Borgarfirði (Baula)
900	—	644	Ásgrímur Jónsson	Frá Þingvöllum
1600	—	645	Jóhannes S. Kjarval	Vor (Esjan)
500	—	646	Ásgeir Bjarnþórsson	Einar Árnason
600	—	647	Höskuldur Björnsson	Æðarfugl
300	—	648	Höskuldur Björnsson	Lundar
800	—	649	Gunnlaugur Blöndal	Frá Siglufirði
Gjöf	—	650	Jóhann Briem	Hvíti hesturinn
150	—	651	Ólafur Túbals	Kirkjubæjarklaustur
1000	1942	652	Þórarinn B. Þorláksson	Sjálfsmynd
1500	—	653	Jóhannes S. Kjarval	Frá Þingvöllum
1700	—	654	Sveinn Þórarinsson	Gangnamenn
1500	—	655	Sveinn Þórarinsson	Vetrarferð í kaupstað
200	—	656	Sveinn Þórarinsson	Húsavík um vetur
1000	—	657	Sveinn Þórarinsson	Júlíkvöld í Axarfirði
1800	—	658	Finnur Jónsson	Vegurinn
1000	—	659	Finnur Jónsson	Mosar
1000	—	660	Finnur Jónsson	Lakagígar
800	—	661	Finnur Jónsson	Úr Vesturbænum

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
200	1942	662	Finnur Jónsson	Snæfell frá Laugum
4000	—	663	Eggert Guðmundsson	Jarðarför í sveit
800	—	664	Gunnlaugur Blöndal	Jón Árnason prentari
800	—	655	Gunnlaugur Blöndal	Stúlkumynd
700	—	666	Höskuldur Björnsson	Himbrimahjón
1200	—	667	Guðmundur Einarsson	Skjaldbreiður og Háagjá
1200	—	668	Guðmundur Einarsson	Rostungur
1000	—	669	Ásgeir Bjarnþórsson	Jón Magnússon
3000	—	670	Jóhannes S. Kjarval	Vetrarmorgunn á Þingvöllum
3000	—	671	Jóhannes S. Kjarval	Nýr dagur
400	—	672	Árni Ólafsson	Þreyttur verkamaður
250	—	673	Eggert Guðmundsson	Björn Kristjánsson alþingismaður
1500	—	674	Eggert Laxdal	Goðafoss
1000	—	675	Eggert Laxdal	Hekla
250	—	676	Eggert Guðmundsson	Bóndi á Snæfellsnesi
250	—	677	Eggert Guðmundsson	Konumynd
	—	678	Óþekktur	Teikning
Gjöf	—	679	Ingibjörg Briem	Úr Reykjavík
—	—	680	Erlendur Þórðarson	Teikning
1650	—	681	L. Dumini	Madonna della sedia
1000	—	682	Gunnlaugur Blöndal	Einar Árnason
	—	683	Freymóður Jóhannsson	Snæfell
1000	1943	684	Gunnlaugur Blöndal	Jörundur Brynjólfsson
Gjöf	—	685	Brynjólfur Þórðarson	Þjóðfundurinn
2000	—	686	Nína Tryggvadóttir	Frá Ólafsvík
2000	—	687	Kristín Jónsdóttir	Úr Þingvallahrauni
2500	—	688	Gunnlaugur Scheving	Fólk að fara til kirkju
2500	—	689	Gunnlaugur Scheving	Kanna og laukur
1200	—	690	Snorri Arinbjarnar	Bátalega
2800	—	691	Snorri Arinbjarnar	Telpur með brúðu
5000	—	692	Þorvaldur Skúlason	Rauða teppið
1350	—	693	Guido Reni (eftirmynd)	Madonna
3500	1944	694	Jóhann Briem	Sumardagur
2500	—	605	Jón Engilberts	Í sveit
2500	—	696	Jón Engilberts	Morgunn
600	—	697	Nína Tryggvadóttir	Konumynd
5000	—	698	Gunnlaugur Blöndal	Þverá í Laxárdal
3000	—	699	V. H. Janssens	Fundinn Móses
4000	—	700	Finnur Jónsson	Hrafnabjörg
Gjöf	—	701	Óþekktur	Mynd af Geysi
—	—	702	Óþekktur	Málverk frá Kaupmannahöfn
4500	—	703	Jón Þorleifsson	Kvöld við Breiðafjörð
500	—	704	Jón Þorleifsson	Tré við Kaldá
4000	—	705	Jóhann Briem	Skip með hvítu segli
2000	—	706	Kristinn Pétursson	Íslenzkt landslag
Keypt	—	707	Óþekktur	Á flótta til Egyptalands
—	—	708	Hendrik van Balen	Goðsagnamynd
—	—	709	Hendrik van Balen	Goðsagnamynd
—	1945	710	Ásgrímur Jónsson	Vatnslitamynd
6000	—	711	Jón Engilberts	Svartkrítarmynd
2000	—	712	Guðmundur Thorsteinsson	Selstúlkur
2000	—	713	Guðmundur Thorsteinsson	Konumynd
2000	—	714	Guðmundur Thorsteinsson	Bær í Holtum

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
150	1945	715	Halldór Pétursson	Hestaat
2500	—	716	Di Campidoglio	Ávextir og blóm
2500	—	717	Di Campidoglio	Ávextir og blóm
5000	1946	718	Svavar Guðnason	Ljóð og lag í litum
5000	—	719	Svavar Guðnason	Íslandslag
Gjöf	—	720	Niels Vinding Dorph	„Renaissance"-mynd
2500	—	721	Júlíana Sveinsdóttir	Uppstilling
1200	—	722	Kristinn Pétursson	Bær undir fjöllum
1800	—	723	Kristinn Pétursson	„Þokan sveipar landið"
3500	—	724	Jóhann Briem	Gulur riddari og blá jómfrú
1500	—	725	Auguste Delierre	Bandingjar
1500	—	726	Auguste Delierre	Bandingjar
4000	1947	727	Nína Tryggvadóttir	Konumynd
3000	—	728	Hörður Ágústsson	Venus
4000	—	729	Jóhannes Jóhannesson	Kona við glugga
Gjöf	—	730–737	Carl V. Meyer	Olíumálverk
—	—	738–752	Edvard Munch	Svartlistarmyndir
1200	—	753	Árni Ólafsson	Piltur og stúlka í bakhúsahverfi
2000	—	754	Magnús Þórarinsson	Séð yfir Stapafell
Gjöf	—	755	Tryggvi Magnússon	Gullfoss
3600	—	756	Sigurður Sigurðsson	Sjálfsmynd
2800	—	757	Jón Þorleifsson	Morgunn í Stykkishólmi
1000	—	758	Jón Þorleifsson	Hagi við Reykjavík
3000	—	759	Snorri Arinbjarnar	Þvottakarfan
2000	1948	760	Höskuldur Björnsson	Æðarfugl
7000	—	761	Jens Söndergaard	Tvær konur
2000	—	762	Höskuldur Björnsson	Frá Hornafirði
4500	—	763	Erling Engers	Faðir og sonur
Gjöf	—	764	Bertel Thorvaldsen	Teikning
—	—	765	Bertel Thorvaldsen	Teikning
6000	—	766	Svavar Guðnason	Stuðlaberg
	—	767	Ásgrímur Jónsson	Björn Jónsson ráðherra
3000	1949	768	Freymóður Jóhannsson	Bernharð Stefánsson
10000	—	769	Gunnlaugur Scheving	Lagt að dufli
600	—	770	Hörður Ágústsson	Dúfnakofinn
500	—	771	Kristinn Pétursson	Siglufjörður
450	—	772	Kristinn Pétursson	Á þjóðveginum
450	—	773	Kristinn Pétursson	Rauðkrítarteikning
1000	—	774	Kristján Davíðsson	Skip
1000	—	775	Kristján Davíðsson	Erlent landslag
2000	—	776	Júlíana Sveinsdóttir	Frá Kolviðarhóli
3000	—	777	Júlíana Sveinsdóttir	Mannsmynd
2000	—	778	Júlíana Sveinsdóttir	Frá Vestmannaeyjum
Gjöf	—	779	Júlíana Sveinsdóttir	Kristsmynd
5000	—	780	Jón Þorleifsson	Hellisgerði
4000	—	781	Þorvaldur Skúlason	Komposition
5000	—	782	Gunnlaugur Blöndal	Gísli Sveinsson
4000	—	783	Valtýr Pétursson	Í vinnustofunni
1000	—	784	Jóhannes Jóhannesson	Vetur
3500	1950	785	Sigurður Sigurðsson	Úr nágrenni Reykjavíkur
3000	—	786	Gunnar Gunnarsson	Uppstilling
Gjöf	—	787	Óþekktur	Bardagi
7000	—	788	Jón Stefánsson	Model

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
5000	1950	789	Magnús Jónsson	Þorsteinn Þorsteinsson
5000	—	790	Örlygur Sigurðsson	Jón Pálmason
3000	—	791	Kristján Davíðsson	Kona og barn
2000	—	792	Kjartan Guðjónsson	Kona í stól
4000	—	793	Veturliði Gunnarsson	Vetrardagur
8000	1951	794	Jón Engilberts	Fólk að koma frá vinnu
2000	—	795	Jón Engilberts	Vor og æska
Gjöf	—	796-822	Bernt Grönvold	Teikningar
4000	—	823	Nína Tryggvadóttir	Inni
4000	—	824	Snorri Arinbjarnar	Bátar í fjöru
2000	—	825	Kjartan Guðjónsson	Gríma
2000	—	826	Valtýr Pétursson	Á gráum grunni
2000	—	827	Valtýr Pétursson	Lóðrétt form
Keypt	—	828	Gunnlaugur Blöndal	Kristján konungur X.
—	—	829	Gunnlaugur Blöndal	Alexanderína drottning
Gjöf	—	830-880		Norsk svartlist
4000	—	881	Hörður Ágústsson	Haf, jörð, loft
3500	—	882	Sigurður Sigurðsson	Frá Vestfjörðum
1500	—	883	Sigurður Sigurðsson	Uppstilling
2200	—	884	Örlygur Sigurðsson	Úr Laugardal
1800	—	885	Örlygur Sigurðsson	Lækjargil á Akureyri
1000	—	886	Örlygur Sigurðsson	Strandferð
4000	—	887	Karl Kvaran	Komposition
		888**	Ásgrímur Jónsson	Keilir
		889	Brynjólfur Þórðarson	Epli á borði
		890	Eggert Laxdal	Skjaldbreiður
		891	Eyjólfur Eyfells	Vorsabæjarhjáleiga
		892	Finnur Jónsson	Hagavatn
		893	Gréta Björnsson	Stapafell
		894	Guðmundur Einarsson	Frá Þórsmörk
		895	Guðmundur Einarsson	Frá Týról
		896	Guðmundur Thorsteinsson	Frá Vatneyri
		897	Guðmundur Thorsteinsson	Frá Ítalíu
		898	Guðmundur Thorsteinsson	Vitfirringar
		899	Gunnar Gunnarsson	Sjálfsmynd
		900	Gunnar Gunnarsson	Landslag (Fljótsdalur)
		901	Gunnlaugur Blöndal	Fiskibátar við bryggju
		902	Gunnlaugur Scheving	Aldan
		903	Gunnlaugur Scheving	Gömul kona
		904	Gunnlaugur Scheving	Skógarmynd
		905	Gunnlaugur Scheving	Hús úr Grindavík
		906	Höskuldur Björnsson	Sjálfsmynd
		907	Jóhann Briem	Tré á leiði
		908	Jóhannes S. Kjarval	Handsal
		909	Jóhannes S. Kjarval	Skipbrotsmaður
		910	Jóhannes S. Kjarval	Íslenzkir listam. við skilningstréð
		911	Jón Stefánsson	Frá ytri höfninni
		912	Jón Þorleifsson	Öræfajökull
		913	Jón Þorleifsson	Skip í Reykjavíkurhöfn
		914	Karen Agnete Þórarinsson	Konur að spila
		915	Karen Agnete Þórarinsson	Gullna hliðið

**) Nr. 888—943 safn Markúsar Ívarssonar.

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
		916	Snorri Arinbjarnar	Bátar
		917	Snorri Arinbjarnar	Ægisgarður
		918	Snorri Arinbjarnar	Hvít hús, blár himinn
		919	Svavar Guðnason	Baula (vatnslitir)
		920	Sveinn Þórarinsson	Lestaferð
		921	Sveinn Þórarinsson	Úr Kelduhverfi
		922	Þórarinn B. Þorláksson	Vestan úr Dölum
		923	Þorvaldur Skúlason	Frá Reykjavíkurhöfn
		924	Þorvaldur Skúlason	Kona í stól
		925	Þorvaldur Skúlason	Kona að lesa
		926	Þorvaldur Skúlason	Úr Hafnarfirði
		927	Jón Þorleifsson	Sumar
		928	Snorri Arinbjarnar	Hús í Reykjavík
		929	Snorri Arinbjarnar	Frá Kaupmannahöfn (vatnslitir)
		930	Snorri Arinbjarnar	Frá Kaupmannahöfn (vatnslitir)
		931	Snorri Arinbjarnar	Frá Kaupmannahöfn (vatnslitir)
		932	Brynjólfur Þórðarson	Hengillinn
		933	Eyjólfur Eyfells	Landslagsmynd
		934	Guðmundur Thorsteinsson	Lappakona (teikning)
		935	Sveinn Þórarinsson	Á krossgötum (svartlist)
		936	Gréta Björnsson	Skálafell á Hellisheiði (vatnslitir)
		937	Höskuldur Björnsson	Andlitsmynd (vatnslitir)
		938	Guðmundur Thorsteinsson	Konumynd (teikning)
		939	Guðmundur Thorsteinsson	Sjálfsmynd (teikning)
		940	Guðmundur Thorsteinsson	Teikning
		941	Guðmundur Thorsteinsson	Teikning
		942	Karen Agnete Þórarinsson	Skógarmynd
		943	Finnur Jónsson	Úr Haugahrauni
12000	1952	944	Finnur Jónsson	Selir á skeri
6000	—	945	Gunnlaugur Blöndal	Frá Vestmannaeyjum
4000	—	946	Kristín Jónsdóttir	Við fjósið
3000	—	947	Kristín Jónsdóttir	Tinkanna og ávextir
2000	—	948	Sverrir Haraldsson	Málverk
3000	—	949	Sverrir Haraldsson	Málverk
4000	—	950	Eiríkur Smith	Komposition
5000	—	951	Hjörleifur Sigurðsson	Við gluggann
18000	—	952	Ásgrímur Jónsson	Múlakot í Fljótshlíð
400	—	953	Brynjólfur Þórðarson	Halldór Steinsen
700	—	954	Gunnlaugur Blöndal	Sveinn Björnsson
800	—	955	Gunnlaugur Blöndal	Síldarstúlka
Gjöf	1953	956	Jóhannes S. Kjarval	Frá Þingvöllum
—	—	957	Jón Stefánsson	Skjaldbreiður
15000	—	958	Ásgrímur Jónsson	Tindafjöll
4000	—	959	Karl Kvaran	Komposition
2500	—	960	Kristján Davíðsson	Telpa
7000	—	961	Svavar Guðnason	Munhöll
7500	—	962	Jón Þorleifsson	Blóm
3000	—	963	Jóhann Briem	Jerúsalem
8500	—	964	Karen Agnete Þórarinsson	Systur
9000	—	965	Sveinn Þórarinsson	Þingvallavatn
20000	—	966	Ásgrímur Jónsson	Kiðá í Húsafellsskógi
3100	—	967	Sigurður Sigurðsson	Sumar á Síðu
5000	—	968	Þorvaldur Skúlason	Komposition

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
Gjöf	1953	969	Mogens Andersen	Uppstilling
—	—	970	Oluf Höst	Hringkirkja á Borgundarhólmi
—	—	971	Kræsten Iversen	Steinar og gömul grenitré
—	—	972	Egill Jakobsen	Gríma
—	—	973	Egon Mathiesen	Hjólreiðamaðurinn
—	—	974	Olaf Rude	Uppstilling
—	—	975	Jörgen Thomsen	Goðalilja
—	—	976	Hans Öllgaard	Ágústkvöld
—	—	977	William Scharff	Greniskógur í dumbungsveðri
—	—	978	Sigurd Swane	Haustlandslag
—	—	979	Helge Jensen	Frá kirkjugarðinum á Herlufsholm
—	—	980-1003		Dönsk svartlist
6000	—	1004	Snorri Arinbjarnar	Skip á Skagaströnd
12000	1954	1005	Jón Stefánsson	Túlípanar
5000	—	1006	Þorvaldur Skúlason	Komposition
5000	—	1007	Þorvaldur Skúlason	Komposition
15000	—	1008	Ásgrímur Jónsson	Bleiksárgljúfur
2000	—	1009	Jóhannes Jóhannesson	Kona
Gjöf	—	1010	Jóhannes S. Kjarval	Afmælisblóm
20000	—	1011	Jón Stefánsson	Íslenzk sveitakona
3000	—	1012	Gunnar Gunnarsson	Esjan
2500	—	1013	Kjartan Guðjónsson	Birting
20000	—	1014	Gunnlaugur Scheving	Menn að leggja línu
500	—	1015	Bragi Ásgeirsson	Sjálfsmynd
500	—	1016	Bragi Ásgeirsson	Stúlkuhöfuð
2500	—	1017	Benedikt Gunnarsson	Sumar
2500	—	1018	Benedikt Gunnarsson	Komposition
5000	—	1019	Sveinn Þórarinsson	Þorrakvöld
5700	—	1020	Harald Dal	Landslag
570	—	1021	Henrik Finne	Miðjarðarhafsbær
570	—	1022	Sigurd Winge	Siesta
20000	—	1023	Jóhannes S. Kjarval	Krísuvík
15000	—	1024	Jóhannes S. Kjarval	Flugþrá
7000	—	1025	Jóhann Briem	Sveitalíf
5000	—	1026	Gunnlaugur Scheving	Frá höfninni
1800	—	1027	Jón Engilberts	Gullkálfurinn
700	—	1028	Jón Engilberts	Kröfuganga
2000	—	1029	Jón Engilberts	Sumarnótt
6000	—	1030	Svavar Guðnason	Rautt högg
3000	1955	1031	Hörður Ágústsson	Hurðarbak
4000	—	1032	Jón Þorleifsson	Garðurinn í Blátúni
18000	—	1033	Jón Stefánsson	Frá Skerjafirði
19000	—	1034	Finnur Jónsson	Undir lóð
6000	—	1035	Finnur Jónsson	Kalviður
4500	—	1036	Karl Kvaran	Komposition
4200	—	1037	Bragi Ásgeirsson	Kall dimmra skugga
4000	—	1038	Hrólfur Sigurðsson	Frá Þingvöllum
12000	—	1039	Jón Stefánsson	Akrafjall
14000	—	1040	Nína Tryggvadóttir	Komposition
15000	—	1041	Þórarinn B. Þorláksson	Frá Húsafelli
25000	—	1042	Þórarinn B. Þorláksson	Úr Norðurárdal
7000	—	1043	Guðmundur Einarsson	Hrafnaþing
9000	1956	1044	Valtýr Pétursson	Málverk

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
7000	1956	1045	Ásgrímur Jónsson	Vatnslitamynd
4500	—	1046	Gunnar S. Magnússon	Málverk
19000	—	1047	Vilhelm Lundström	Samstilling
2500	—	1048	Hafsteinn Austmann	Málverk
8000	1957	1049	Veturliði Gunnarsson	Nótt í Róm
30000	—	1050	Ásgrímur Jónsson	Dalbær í Landbroti
18000	—	1051	Þórarinn B. Þorláksson	Þingvellir
10000	—	1052	Þórarinn B. Þorláksson	Hólar í Hjaltadal
7000	—	1053	Þórarinn B. Þorláksson	Frá Danmörku
5000	—	1054	Þórarinn B. Þorláksson	Þingvallavatn
7000	—	1055	Þórarinn B. Þorláksson	Frá Brúsastöðum
Gjöf	—	1056	Gunnlaugur Scheving	Sjómenn á báti
12000	—	1057	Kristín Jónsdóttir	Haust
18000	—	1058	Ásgrímur Jónsson	Vatnslitamynd
6000	—	1059	Jóhannes Geir Jónsson	Grjótnám
2500	—	1060	Guðmundur Einarsson	Bláfjöll
10000	—	1061	Gunnlaugur Blöndal	Konumynd
15000	—	1062	Jón Engilberts	Afmælisbarnið
10000	—	1063	Þorvaldur Skúlason	Komposition
20000	—	1064	Jón Þorleifsson	Síldarverkun á Siglufirði
5000	—	1065	Guðmunda Andrésdóttir	Komposition
3500	—	1066	Baldur Edwins	Gata með gulum húsum
10000	—	1067	Nína Tryggvadóttir	Glermynd
5500	—	1068	Jóhann Briem	Síðsumar

Höggmyndir.

Gjöf	1902	1	Einar Jónsson	Útilegumaður
Keypt	1920	2	Nína Sæmundsson	Sofandi drengur
2000	1922	3	Nína Sæmundsson	Rökkur
Gjöf	1927	4	Bertel Thorvaldsen	Ganymedes
900	1928	5	Ríkarður Jónsson	Stephan G. Stephansson
1700	1930	6	Bertel Thorvaldsen	Marmarastytta
5000	1930	7	Ásmundur Sveinsson	Hafgýgurin
3000	1931	8	Sigurjón Ólafsson	Verkamaður
1000	1931	9	Kristinn Pétursson	Olaf A. O. Aall
2000	1933	10	Ásmundur Sveinsson	Einar Benediktsson
4000	1937	11	Sigurjón Ólafsson	Móðir listamannsins
500	1938	12	Sigurjón Ólafsson	Thor Jensen
300	1939	13	Magnús Á. Árnason	Halldór Kiljan Laxness
500	1940	14	Jónas Jakobsson	Drengur
350	1940	15	Jónas Jakobsson	Jón frá Múla
350	1940	16	Jónas Jakobsson	Magnús Stefánsson
600	1941	17	Gunnfríður Jónsdóttir	Gunnar Björnsson ritstjóri
6000	1944	18	Marteinn Guðmundsson	„Torso"
4000	1945	19	Guðmundur Einarsson	Magnús Helgason
800	1945	20	Ríkarður Jónsson	Einar Kvaran
13000	1946	21	Sigurjón Ólafsson	Sigurður Nordal
10000	1946	22	Tove Ólafsson	Móðir með barn
2700	1948	23	Stig Blomberg	Stúlkan frá Runo
2500	1948	24	Carl Wilhelms	Morgunsnyrting
10000	1948	25	Einar Jónsson	Matthías Þórðarson
10000	1949	26	Einar Jónsson	Steinþór Sigurðsson

Verð kr.	Komuár	Nr.	Nafn listamannsins	Nafn myndarinnar
1800	1950	27	Einar Jónsson	Guðmundur Finnbogason
15000	1950	28	Sigurjón Ólafsson	Kona með kött
10000	1950	29	Ásmundur Sveinsson	Helreiðin
1500	1952	30	Gerður Helgadóttir	Relíf
2500	1952	31	Gerður Helgadóttir	Abstraktion
4000	1952	32	Gestur Þorgrímsson	Magnús Ásgeirsson
Gjöf	1952	33	Ríkarður Jónsson	Jón Ólafsson bankastjóri
33000	1954	34	Nína Sæmundsson	Rastir
25000	1954	35	Guðmundur Einarsson	Stúlka með könnu
14000	1954	36	Stinius Frederiksen	Hópmynd
6000	1955	37	Gerður Helgadóttir	Komposition
Gjöf	1955	38	Gerhard Marcks	Hið heilaga vor
6000	1957	39	Gerður Helgadóttir	Síðsumar
1200	1930		Ríkarður Jónsson	6 andlitsmyndir
200	1935		Ríkarður Jónsson	Guðmundur Friðjónsson
400	1935		Ríkarður Jónsson	Sigfús Sigfússon
200	1935		Ríkarður Jónsson	Sigvaldi Kaldalóns
800	1937		Ríkarður Jónsson	Ásgrímur Jónsson
250	1937		Ríkarður Jónsson	Sigurður Fjeldsted
500	1939		Ríkarður Jónsson	Sigurður á Arnarvatni og Indriði Þorkelsson
200	1940		Ríkarður Jónsson	Helgríma af Einari Benediktssyni
300	1940		Ríkarður Jónsson	Guðmundur Björnsson landlæknir
400	1941		Ríkarður Jónsson	Þórarinn á Hjaltabakka
2500	1945		Ríkarður Jónsson	Eyjólfur í Hvammi
4000	1945		Ríkarður Jónsson	Steingrímur Thorsteinsson

Fylgiskjal II.

FÉLAG ÍSLENZKRA MYNDLISTARMANNA

Reykjavík, 9. október 1958.

Stjórn F.Í.M. leyfir sér hér með að endursenda hinu háa ráðuneyti frumvarp að lögum um Listasafn Íslands, sem það hefur fengið til umsagnar. Hefur stjórnin tekið það til ýtarlegrar athugunar. Að þeirri athugun lokinni vill stjórnin nota tækifærið til þess að láta í ljós ánægju sína yfir því að löggjöf um þetta efni skuli vera í undirbúningi, en leyfir sér jafnframt að gera stutta athugasemd við 14. gr. laganna, er fjallar um höfundarétt. Stjórnin telur að grein þessi mætti vera fyllri og vildi leggja til að eftirfarandi sjónarmið kæmi fram: Þegar listasafnið sjálft hyggst gera eftirmyndir af myndum í eigin þágu, þ. e. a. s. til sýnis eða sölu innan veggja þess, sé höfundarréttur þess óskoraður. Hins vegar ef það eða einhver utanaðkomandi aðili hyggst gera eftirmyndir af einhverju verki listasafnsins til sýnis og sölu utan veggja þess, þá beri hlutaðeigandi listamanni ákveðin þóknun fyrir.

Að lokum vill stjórnin endurtaka ánægju sína yfir framkomnu frumvarpi og væntir þess að málinu verði hraðað svo sem unnt er.

Virðingarfyllst

F. h. Félags íslenzkra myndlistarmanna

Sigurður Sigurðsson,
formaður.

Til Menntamálaráðuneytisins.

Fylgiskjal III.

MENNTAMÁLARÁÐ ÍSLANDS

Reykjavík, 14. október 1958.

Menntamálaráð Íslands hefur athugað og rætt frumvarp það um Listasafn Íslands, sem ráðinu var sent til umsagnar. Ráðið telur sér ekki fært að mæla með frumvarpinu. Leyfir Menntamálaráð sér að vekja athygli á því, að með samþykkt fyrrgreinds frumvarps yrði brotið verulega í bág við stefnu þá á sviði menningarmála, sem mörkuð var með lögum frá síðasta ári um Menningarsjóð og Menntamálaráð. Með þeim lögum var að því stefnt, að sameina sem flesta þætti menningarmála undir yfirstjórn Menntamálaráðs, en umrætt frumvarp um Listasafn Íslands gerir ráð fyrir að eitt aðalverkefnið, sem ráðinu er fengið með umræddum lögum, yfirstjórn Listasafns ríkisins og kaup listaverka til þess, verði tekið úr höndum ráðsins og fengið safnstjórn, sem skipuð yrði að meirihluta fulltrúum myndlistarmanna. Er í frumvarpinu einungis ráð fyrir því gert, að Menningarsjóður leggi Listasafninu til ákveðna fjárupphæð árlega, en afskipti Menntamálaráðs af safninu verði ekki önnur en þau, að úrskurða um kjörskrá, þá er kosið yrði til safnstjórnar. Verði þannig með sérstökum lögum haldið áfram á þeirri braut að skipta tekjum Menningarsjóðs, myndi starfsgrundvöllur Menntamálaráðs þrengjast mjög. Heildartekjur sjóðsins eru í ár áætlaðar tæpar 3 millj. kr. A. m. k. 800 þús. kr. eru þegar lögbundnar, og renna í Vísindasjóð. Með samþykkt lagaákvæðis þess efnis, að eigi lægri upphæð en 500 þús. kr. skuli árlega greidd úr Menningarsjóði til listaverkakaupa, hefði hér um bil helmingnum af tekjum sjóðsins verið ráðstafað, án þess að Menntamálaráð hafi þar nokkur áhrif á.

Ráðið leyfir sér hins vegar að benda á, að sú er brýnust nauðsyn safnsins, að húsnæðismálum þess verði komið í bætt horf. Þyrfti þegar að hefja undirbúning þess máls, og tjáir Menntamálaráð sig fúst til að veita því hvern þann stuðning, er það gæti í té látið. Þá fyrst, er listasafnsbygging rís af grunni, virðist tímabært að taka ákvarðanir um framtíðarskipan yfirstjórnar safnsins.

Virðingarfyllst,
f. h. Menntamálaráðs Íslands
Helgi Sæmundsson
formaður.

Menntamálaráðuneytið,
Reykjavík.

Fylgiskjal IV.

Reykjavík, 2. nóvember 1958.

Samkvæmt bréfi frá menntamálaráðuneyti Íslands, dags. 23. maí s. l., þar sem ráðuneytið æskir umsagnar af hálfu fél. „Óháðir listamenn“ varðandi frumvarp til laga um Listasafn Íslands.

Sendum við menntamálaráðuneytinu því hér með, athugasemdir okkar, um þau atriði frumvarpsins, sem okkur þykir mestu máli skipa.

Ath. við 5. gr.

Við getum ekki séð, hvers vegna kennari í listasögu við Háskóla Íslands ætti að vera sjálfkjörinn í safnráð Listasafnsins, enda munu engin dæmi til þess annars staðar. Við lítum svo á, að ekki komi til mála að binda sjálfkjör í safnráð við embætti utan stofnunarinnar sjálfrar, og þar sem forstöðumaður Listasafnsins er sjálfkjörinn í safnráð, vegna stöðu sinnar, teljum við ófært með öllu, að hafa annan

sjálfkjörinn mann til viðbótar, eða tvo sjálfkjörna í 5 manna nefnd. Að öðru leytí vísum við til álits minnihluta nefndarinnar, þeirra Gunnlaugs Schevings og dr. Gunnlaugs Þórðarsonar í greinargerð nefndarinnar um sömu gr. frumvarpsins, þ. e. 5. gr. og leggjum áherzlu á að sjónarmið þeirra, þ. e. minnihlutans verði tekið til greina.

Tillaga minnihlutans
(þeirra Gunnlaugs Schevings og dr. Gunnlaugs Þórðarsonar).
„Fimmta mann í safnráð skipar menntamálaráðherra, svo og varamann hans. Skipun þeirra skal fara fram í þann mund, er ráðherra skipar formann útvarpsráðs eftir hverjar alþingiskosningar.“
Við leggjum því til, að sá hluti frumvarpsgreinarinnar er að þessu lýtur, verði hafður orðrétt, eins og málsgrein minnihlutans hljóðar.

Ath. við 14. gr.
Hvort þessi gr. samrýmist lögum um höfundarrétt?

F. h. Fél Óháðir listamenn .

Finnur Jónsson. Guðm. Einarsson. Gunnlaugur Blöndal.
Ríkarður Jónsson.

Til menntamálaráðuneytisins.

Fylgiskjal V.

ÞJÓÐMINJASAFN ÍSLANDS

Reykjavík, 3. september 1958.

Háttvirt menntamálaráðuneyti hefur sent mér til umsagnar frumvarp um listasafn ásamt meðfylgjandi greinargerð.

Í heild lízt mér vel á frumvarpið, og ég tel mig ekki geta sett út á það í neinum verulegum atriðum. Í 5. gr. virðist mér, að fram þyrfti að koma skilgreining á hvað sé „félag myndlistarmanna“, því að varla mun það vera ætlun frumvarpssemjenda, að allir frístundalistamenn, sem í félagi eru vegna listar sinnar, skuli eiga kosningarétt til safnráðs. Í staðinn fyrir „hæfilegan tíma“ í 2. línu á 2. bls. væri að líkindum réttara að nefna alveg ákveðna tímalengd, sem kjörskrá skal liggja frammi. En um bæði þessi atriði er ef til vill ætlunin, að sett verði nánari ákvæði í reglugerð.

Þá athugasemd vildi ég gera um orðalag í 5. gr., að í stað „svo og eigi kennarinn í listsögu þegar sæti í safnráði“ komi: „svo og ef kennarinn í listsögu á þegar sæti í safnráði“, af því að það orðalag er skýrara.

12. gr. virðist mér vera miðuð við listasafnið í núverandi húsakynnum og á að því leyti fyllilega rétt á sér. Þegar safnið verður búið að fá sitt eigið hús, finnst mér hins vegar hart aðgöngu að banna með lögum að öðrum en ríkinu sjálfu séu lánaðir sýningarsalir. Þvert á móti tel ég listasafnið eiga að geta ráðið nokkra bót á sýningarörðugleikum listamanna með því að hafa sérsýningasal eða sali, sem þeir geta fengið leigða. Bann við slíkri starfsemi losar að vísu safnmennina við mikið ónæði, en sviptir líka listirnar í landinu dýrmætri þjónustu, sem eðlilegt er að listasafnið veiti. Ég get borið um það, að það væri starfsliði Þjóðminjasafnsins mikið hagræði, ef bannað væri að lána bogasalinn hér, en hins vegar hefur hann þegar leyst vandræði margra, sem þurft hafa að halda sýningar, svo að ég hef ekki talið rétt að neita mönnum um hann, eins og sýningarskilyrði eru hér á landi. Söfnin eiga að þjóna almenningi hvert á sínu sviði.

Safni stafar engin veruleg hætta af því, þótt því sé leyfilegt að lána sali fyrir sérsýningar. Ef þurfa þykir, er hvenær sem er hægt að taka fyrir slíka starfsemi.

Önnur hætta er miklu alvarlegri, og hún er sú að troðið sé inn í húsakynni safnsins óviðkomandi aðiljum til dvalar um ófyrirsjáanlegan tíma, kannske heilum stofnunum, sem torvelt er að losna við aftur. Húsakynni safns mætti gjarnan friðlýsa með lögum fyrir þess konar notkun, því að hún er starfsemi safnsins stórhættuleg. Söfn þurfa svigrúm, olnbogarými, og mega ekki vera svo aðkreppt um geymslupláss, að þar sé eins og drepið í smjöröskjur. Ég ann listasafninu svo góðs hlutar, að ég vildi óska fyrir þess hönd, að þegar það fær sitt eigið hús, verði það ekki þegar í upphafi svipt afnotarétti þess að svo eða svo miklu leyti og því gert að hýsa aðilja, sem kreppa að starfsemi þess og hindra eðlilegan þroska.

Úr því að ég er farinn að tala um þetta mál, vil ég víkja nokkrum orðum að 13. gr., sem segir að reisa skuli sérstakt hús fyrir listasafnið, þegar nægilegt fé er veitt til þess í fjárlögum eða á annan hátt. Hér er í rauninni um að ræða aðalatriði og frumskilyrði þess að listasafnið geti þrifizt, og lagasetning um það er að mínu áliti lítils virði meðan ekki er bætt úr húsnæðisþörf þess. Gildir hér hið sama og um náttúrugripasafnið. Um það er lagabálkur, en það vantar hús. Við höfum þá bráðlega tvö ríkissöfn, sem styðjast við vönduð lög, en eru húsnæðislaus. Um Þjóðminjasafnið eru hins vegar engin lög, en það hefur hús, sem gerir því kleift að rækja sitt hlutverk. Húsnæði með sýningarsölum er lífsskilyrði fyrir öll söfn, og þó má segja, að brýnust sé þörf listasafna, sem eru fyrst og fremst sýningarsöfn, þar sem náttúrugripa- og minjasöfn eru í tiltölulega ríkara mæli vísindaleg öðrum þræði, og þá hlið starfseminnar getur starfsliðið unnið við bráðabirgðaskilyrði, þótt engir séu sýningarsalir. Þegar í stað þyrfti að fara að undirbúa byggingu sérstaks húss fyrir listasafnið. Í Þjóðminjasafnshúsinu getur það ekki verið nema til bráðabirgða. Ég get ekki séð að þar séu því nein vaxtarskilyrði búin eða þar geti það staðið við svo sem neitt af því sem því er ætlað eftir lagafrumvarpinu. Ég veit ekki einu sinni hvar ætti að koma fyrir þeim nýja starfsmanni, sem ráð er fyrir gert. Í fám orðum sagt: listasafnið kemst aldrei úr kútnum, meðan það er hér. Og það sem sárgrætilegra er, að það kreppir að Þjóðminjasafninu í þess eigin húsi. Þjóðminjasafninu veitir ekkert af öllu því plássi, sem listasafnið hefur nú, og skal ég sýna fram á það, ef óskað er. Það eru nú bráðum 10 ár, sem þetta tvíbýli hefur staðið hér í húsinu, og ég hef ekki undan því kvartað. En nú finnst mér vera kominn tími til þess, að ég segi afdráttarlaust þá meiningu mína, að listasafnið eigi að víkja héðan hið allra fyrsta og það sé tilgangslítið að setja um það lög eða reglugerðir, sem stefna að aukinni starfsemi þess, meðan það er hér.

Lagafrumvarpið um Listasafn Íslands er gott út af fyrir sig, en missir marks, ef ekki kemst mjög bráðlega skriður á byggingu þess húss, sem verður frumskilyrði þess að lögin geti verkað eðlilega.

Með sérstakri virðingu

Kristján Eldjárn.